НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МЕХАНИЗАТОРНУУД, СОВХОЗОЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД! ТАРЯА ХУРЯАЛГА, ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭЛГЭ ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭЖЭ, КПСС-эй ЦК-гэй ЭЭЛЖЭЭТЭ ПЛЕНУМЫЕ УГТАЯ!

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 186 (9018)
АВГУСТЫН 9
ВОСКРЕСЕНИ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Баян ургаса абахань

Энэ жэлдэ Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин таряалан дээрэ шэниисэ, хара тарянай болон бусад ороohото ургамалнуудай баян ургаса гараад, түлэг эдеэшэжэ байна.

Эндэхид августын 6-най үдэр Могойто гэжэ газарта 200 гектар ячмениин ургасын эдеэшэжэ эхилэмсээр түүбэрилээд, амяарлан хадажа захалаа. Колхоз соогоо эгээн түрүүлэн трактористнууд, нүхэд Крылов, Иванов гэгшэдэй жолоододог «Беларусь» «ЖР-3,6» маркын лафетнэ жаткаар амяарлан хадажа, түрүүшын арбаад гектар унагаагаа.

Тус колхозойхид бүхы ороohото ургамалнуудайнгаа 90—95 процентһээ бага бэшыень имагтал амяарлан хадажа, ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр, эрхим шанартайгаар хуряажа абахаар шиидэнхэй.

Н. Цыренов.

Хэжэнгын аймагай «Эрдэм» колхозой хоёрдохи бригадада тэжээл бэлэдхэлгэ эмхитэйгээр ябажа байна. «Бахалайта» гэжэ газарта тус бригадынхид һаалишадтай хамта 500 гаран тонно силос дараа. **Зураг дээрэ:** тракторист комсомол Леонид Таракановский залуу комбайнер Курба Валеев гэгшэд силостэ орохо ногоо сабшажа ябана.

Н. Дамбаевай фото.

Түрүүшын үдэрһөө бүтээсэтэй

— Зэдэ, Борьёо нютагуудта һая хаашынше ороohо тарянай иимэ үндэр баян ургаса үзэгдөөгүй юм, — гэжэ эндэхи ажалшад, малшад хөөрэлдэнэ. Нээрээшье эндэхи колхозууд, совхозой таряалан дээрэ аржагар томо колостой шэниисэ, хара таряан, ячмень үдхэн үндэрөөр ургашанхай, эдеэгээ хүсэжэ байна.

Борьёогой хониной совхозойхид тарянайнгаа эдеэшэжэ эхилхэлээр аймаг соогоо эгээн түрүүлэн ургасаяа амяарлан хадажа захалаа һэн.

Совхозой 3-дахи фермын түрүү механизатор, комбайнер Василий Побоковой даадаг лафетнэ жаткын агрегадынхид намарай хара тарянай ургасые амяарлан хадахадаа, түрүүшын 2 үдэр нэгэшье һаадтүй худэлжэ, хамта 50 һайса гаран гектарта таряа ваал болгоо. Тэрэшэлэн эндэхи 2-дохи фермын эрхим комбайнер Леонид Абрамовай агрегадынхид трактор, лафетнэ жаткаяа һайнаар заһабарилһанайнгаа ашаар баһал һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ эхилээ.

Тиихэдэ совхозой 1-дэхи фермын үнинэй механизатор Александр Метелкин бэшэнһээ нэгэ үдэрөөр хожомдожо ургаса хуряалгадаа оробошье, саашадаа халаан бүриингөө даабарие ходо үлүүлэн дүүргэжэ, хүдэлмэриин 10 үдэр соо 450 гектар амяарлан хадахаар шиидэнхэй. Мүнөө энэ механизаторай агрегадынхид горох, овёс гэхэ мэтэ ургамалнуудые хуряана.

— Байгша ондо манай совхозойхид хамтадаа 5 мянга һайса гаран гектар дээрэһээ ороohото таряа хуряажа, гектар бүриин 100—150 пүүд ургаса абаха зорилготой. Механизаторнууд болон хүдэлмэришэднай ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр, богони болзорто хүряажа абахын түлөө бүхы хүсэ, мэргэжэл шадабаряа элсүүлэн ажаллаха юм. Ехэнхи тарягаа имагтал амяарлан хуряахабди. Совхознай энэ жэлдэ бүхыдөө 42 мянган пүүд эрхим шанартай таряа гүрэндэ худалдаха, тушааха түсэбтэй,—гэжэ директор нүхэр Мельников хөөрэнэ.

Мүн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид ороohо тарягаа амяарлан хадажа эхилээд, түрүүшын арбаад гектарта ургасаяа ваал болгоод байнхай.

М. Арьяева,
«Джидинский колхозник» газетын редактор.

...Хүсэтэ машинын хүнхинөөн соо

Эртэ үглөөнһөө эхилээд, арбаад гаран автомашинанууд Наран уулын хойморто байдаг үүлтэртэ үнеэдэй фермэ тээшэ шэмэтэй һайхан үбһэ ногоо шэрээд, забда залигүй гүйлдэнэ. Эндэнь арба гаран хүнһөө бүридэһэн тусхай звено, силос дарана.

Энэмнай мүнөө жэлдэ үбһэ ногооной элбэг ехээр ургаһанда урмашан, адууһа малдаа бардам хүрэхөөр тэжээл бэлэдхэхэ зорилготойгоор «Улаан Оронго» артелиин гэшүүд шармайн оролдожо байна гээшэ.

Тэжээл бэлэдхэхэ бригадада хүдэлэгшэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ габшагай шуран жолоошо хүбүүд шалгаран гаража, ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Автомашинын жолоошод нүхэр Д. Банзаракцаев, И. Собенников, П. Цыбденов гэгшэд ажалай эрхим жэшээ харуулжа, магтаал һайшаалда хүртэнэ. Жолоошодой бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаһанай ашаар звеногойхид 700 тонный хэмжээнэй нүхэндэ эрхим шанартай силос үсөөхэн үдэр соо хэжэ дүүргээд, һаянай 1000 тонный хэмжээнэй нүхэндэ силос даража дүүргэхэ дүтэлэнхэй. Артелиинхид энэ жэлдэ хамта 8 мянга гаран тонно силос хэхэ түсэбтэй.

—Мүнөө эгээл силос дарахада таарамжатай саг байна даа. Силос гээшэмнай хура бороо соошье даража байхада гутаха гэхэ бэшэ ха юм. Даражал мэдэхэһээ ондоо юун байхаб,—гэжэ тэжээл бэлэдхэлгын бригадын бригадир нүхэр Будацыренов хөөрэнэ.

Тус бригадада силосэй ургамал хуряадаг комбайнай хоёр агрегат хоорондоо мүрысэн ажаллана. Эндэ комбайнернууд нүхэд Мункуев, Сандуев гэгшэд түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, нэгэшье һаадгүй, һайнаар хүдэлнэ.

—Һаядаа хура бороогүй сэлмэг байжа, бүришье горьтойхон юумэ хэгдэжэ байна. Саашадаа машина техникынгээ хүсые дүүрэнээр ашаглажа шадаад байбал, һанаһан хэрэг, хэһэн ажалнай бүтэхэл байха. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхын түлөө манай хоёр агрегат мүрысэн ажаллана, хүдэлмэримнайшье нилээд ураг шатай ябана,—гэжэ нүхэр Сандуев хэлэнэ. Эдэнэр табан үдэр соо 1500 тонноһоо бага бэшэ силос дараха уялга абаад, хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө үсэд шангаар ажаллана.

Механизаторнуудай хажууда жөөрэлдэһөөр байтарнай шэмэтэ һайхан, сэл хүхэ хэршэгдэмэл үбһэ ногоон силосэй нүхэн дээрэ асарагдаад, оньһон аргаар машинаһаа буулгагдажал байба. Силосэй нүхэн соо «С-80» маркын мантан томо трактор орошонхой, урагша үсйшөө дэнхэлзэн зүдхэжэ, силос шягта һайнаар ябталан дарана.

Иигэжэ тэндэ эршэтэ ажалай дуун, ашаа тээһэн автомашинануудай хүнхинэмэ хүсэтэй абяан үглөөнэй бүрэнхыһөө үдэшын харанхы болотор таһарнагүй.

Ч-Ц. Санжиев.

БЭЛЭН БОЛООГҮЙ

Сэлэнгын Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз таряа хуряалгада бэлдээгүй

10 комбайнтай, «ЖН-4» маркын 3 жаткатай, 2 лафетнэ жаткатай, арба гаран трактортай, 20 шахуу автомашинатай Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз 2684 гектарта ургаһан тарягаа тон богонихон болзорто хуряаха аргатай. Теэд эндэхид ургаса хуряалгадаа түгэс бэлдээгүй. 10 комбайнайнь табаниинь хүсэд заһабарилагдаагүй, мүн хэдэн жаткануудта хедернүүдынь түхеэрэгдээгүй байһаар.

Жаргалантын «Далайта», «Тракторна-Гүбээ» гэжэ газарнуудай таряан мүнөө эдеэшэнхэй сайжа байна. Тиимэһээ эндэхи таряае амяарлан хуряаха саг болоо юм. Мүн арбаад гаран гектарта ячменьшье ургажа, эдеэшэшоод һууна. Теэд тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд «хура бороон орожо, тарямнай ногоон байна» гэһэн шалтаг урдаа барьяад мүртэй түхеэрэлгэ хэнэгүй.

Эдэ үдэрнүүдтэ комбайнуудаа заһабарилжа байһан 1-дэхи комплексно бригадын комбайнернууд Гомбо, Пүрбэ Аюшеевтэн, Еши Балдамаксаров, Дондок Гомбоев гэгшэдтэ туһалагшад үгтөөгүй байһаар.

— Комбайнуудаа заһабарилжа эхилһээр 20 гаран хоножо байнабди. Энээхэн болзор соо бидэ дүрбэн яһалал ажаллаһандаа комбайнуудайнгаа ехэнхи заһабарииень хэжэ дүүргээбди. Нёдондо намарһаа хойшо хооһон талада табяатай байһан комбайнуудаймнай моторойнь зарим детальнууд жэбэршэһэн байгаа. Тиимэһээ булта комбайнуудайнгаа моторые задалха баатай болообди. Харин тиихэдэмнай нэгэшье хүн ерэжэ манда туһалаагүй, мүн хуряалгаяа эхилхэдэмнай һайн штурвальщигууд олдохогүйнь ха,—гэжэ комбайнернууд мэдүүлнэ.

Нёдондо жэл 400—500 гектарай ургаса хуряаһан колхозой бэрхэ комбайнернууд Гомбо Аюшеев, Еши Балдамаксаров болон бусад байгша ондошье нилээдгүй ехэ таряа хуряаха аргатай юм. Гэбэшье комбайнернуудые ажалдань зоригжуулха уялга, түсэбүүд мүнөө болотор табигдаагүй, тэдэндэ хүргэгдөөгүй юм. Тэрээнһээ байтагай колхозой правлени таряа хуряалгын түсэб, графигаашье табижа, зүбшэн хэлсээгүй байһаар. Энэ баримтаар түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Воробьевто хандахада «1-дэхи комплексно бригадын бригадир нүхэр Раднаевта хуряалгын түсэб, график зохёохо даабари үгтөө һэн. Теэд тэрэмнай даабаряа дүүргээ юм гү, али үгы гү би мэдэнэгүйб» гэжэ һанаа амархан харюусана.

Августын 6-най үдэшэ болоһон правлениин заседани дээрэ партийна организациин секретарь нүхэр Пурбуевай «манай колхозые амяарлан хуряалга хэхэгүйнь гэһэн мэдүүлгэ айкомдо ороод байна» гэжэ мэтдүүтээр хэлэхэдэнь, колхозой шэнэ түрүүлэгшэ нүхэр Балданов «бүхы тарягаа амяарлан хуряахабди» гээд, богонихоноор тоб байса харюусажархина. Түрүүлэгшын тиигэжэ харюусахань тон һайшаалтай. Теэд амяарлан хуряалга хэхэ комбайнуудаа мүнөө болотор түхеэрээгүй, мүн хуряалгада хүдэлхэ хүнүүдээ олоогүй байһаар.

Гадна колхозой тоогууд бэлэн болгогдоогүй. Жэшээлхэдэ, 1-дэхи комплексно бригадын тоог дээрэ баригдажа байһан 200 шахуу дүрбэлжэн метр талмайтай сарай үшөө хушагдаагүй. Тиихэдэ таряа хадагалха амбаарнууд эндэ дуталдаха юм. Тэрэшэлэн 2-дохи комплексно бригадын (бригадирынь нүхэр Корякин) таряа хатаадаг «ВИСХОМ» машина урзанда жэлһээ хойшо хүдэлгэгдөөгүй юм. Теэд тэрэнээ мүнөө болотор заһабарилаагүй, туршажа үзөөгүй. Колхоздо 3 «ВИСХОМ» машина бии. Эдэниие хүдэлгэхын тула сүүдхэ соо 15—20 кубометр түлеэн хэрэгтэй гээшэ. Харин тоогууд дээрэ нэгэшье кубометр түлеэн бэлэдхэгдээгүй байһаар.

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз таряа хуряалгаяа бэлэдхэл муутайгаар угтажа байхынгаа хажуугаар тэжээл бэлэдхэлээ мүртэйгөөр ябуулнагүй. Байгша ондо эндэхид 34068 центнер үбһэ бэлдэхэ түсэбэйнгөө оройдоол 7725 центнерыень мүнөө бэлдэнхэй. Тиихэдэ 10000 тонно силосэй миин лэ 2395 тонноонь даргадаа. Үбһэндөө гараһаар 20 гаран хонобо. Хэрбээ энэ сагай турша соо үбһэшэдэй һайнаар ажаллаа һаань, үбһэ хуряалга иигэжэ нобшорхогүй һэн.

Шэнэ ургасын үглөө мүнөө хуряагдаха болошоод байхадань тэжээлэйнгээ хахадыеншье бэлдээгүй тус колхоз саашадаа бэрхэтэйхэн байдалда орохонь. Мүнөө үбһэндэ ябажа байһан олохон колхознигууд таряа хуряалгада хабаадуулагдаха болохо. Тиигэжэ таряа хуряалга тэжээл бэлэдхэлгэ хоёроо зэргэ ябуулхадаа нилээд ехэ ногоогоо сабшангүй орхижо боломоор. Тиимэһээ тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд таряа хуряалга, тэжээл бэлэдхэлгэдээ хүсэеэ тон зүбөөр хубаарилан табижа, али алииеншье һаатуулангүй ябуулха болоно.

М. Гончиков,
манай тусхай корр.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Шэнэ үүлтэрэй үнеэд

СССР-эй Хүдөө ажахын министерство шэнээр бии болгогдоһон, ашаг шэмэ ехэтэй үхэрэй үүлтэрые баталба. Энэ үүлтэртэ хара эреэн үүлтэр гэһэн нэрэ олгогдоо.

Энэ үүлтэрэй үхэрые бии болгохын тулада эрдэмтэд, мүн тэрэшэлэн РСФСР-эй, Украинын, Белоруссиин, Узбекистанай колхозууд болон совхозуудай мал ажал эрхилэгшэд олон жэлэй туршада ажаллаһан байна. Тэдэнэр нютагай үүлтэрэй малые остфризскэ үүлтэрэй малтай шуһа холижо, ашаг шэмэ ехэтэй үнеэдые бии болгоо. Хара эреэн үүлтэрэй үнеэд һайн ажахынуудта байхадаа жэл соо 6 мянган килограмм һү үгэнэ. Һүниинь 3,8 процент тоһолигтой. Эдэ үнеэд бэеэр томонууд юм. Зарим ажахынуудта тэдээнэй шэгнүүр 600 килограммда хүрэнэ.

(ТАСС).

Яблокын элбэг ехэ ургаса

«Агроном» гэжэ совхозой (Краснодарска хизаар) садууд хоёр мянган гектар талмай эзэлэн нэмжынэ. Энэ совхоз Кубаниин үрэ жэмэс таридаг эгээ томо ажахынуудай нэгэниинь юм. Мүнөө эндэ зунай сортын яблокын элбэг ехэ ургаса эдеэшэбэ. Мянга гаран хүдэлмэришэд тэрээнэй ургасые суглуулна. Садай гектар бүриһөө 150—200 центнер яблока суглуулагдана.

Дүрбэн мянга шахуу килограмм нэгэдэхи сортын яблока Москва, Свердловск, Петрозаводск болон Литвада эльгээгдээ. Хожомшог эдеэшэдэг сортын яблоканууд халуун наранда эдеэшэжэ эхилбэ. Уридшалан тооложо үзэһэнэй ёһоор «Агроном» совхоз 10 мянгаһаа доошо бэшэ тонно эрхим шанартай яблока суглуулха байна.

(ТАСС).

Утаһа ээрэгшын ехэ амжалта

КАЛИНИН. (ТАСС). Калининска бүд нэхэгшэд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ шэнэ арга зам бэдэрнэ. Эндэхи пумаажан бүдэй комбинадай утаһа ээрэгшэ Мария Соколова һайн жэшээ харуулба. Тэрэ хадаа 1536 ээрүүл хүдэлгэн ажалладаг болобо. Энэнь нормоһоо 500 шахуу ээрүүлээр үлүү олон болоно.

Хоёр үдэрэй туршада шэнэ аргаар хүдэлмэрилхэ зуураа, М. Соколова даалгабариһаа гадуур 14,5 килограмм эрхим шанартай ээрэһэн утаһа үгэбэ. Утаһа ээрэгшэд А. Калинина, А. Белякова болон бусад Мария Соколовагай үүсхэлые дэмжэбэ.

Газар газарай һонин

☆ Оренбургда областьнууд хоорондын ярмарка нээгдэжэ, тэрээндэ дунда Азиин республиканууднаа, Украинаһаа, Кавказһаа, Башкирай, Татарай, Удмуртиин АССР-нүүдһээ, Вологодско болон Ульяновска областьнууднаа, Красноярска хизаарһаа худалдаа наймаанай 70 гаран организациин түлөөлэгшэд сугларба.

☆ Ленгослитиздат «Француз арадай онтохонуудые» хэблэжэ гаргаба. Иигэжэ Франциин арадай онтохонууд ород хэлэн дээрэ түрүүшынхеэ гараба. Мүн Эфиопиин, Суданай арадуудай онтохонууд ород хэлэн дээрэ түрүүшынхеэ хэблэгдэжэ гараа. Энэ номдо Эфиопиин, Суданай арадуудай оньһон үгэнүүд оруулагданхай.

☆ Алма-Атада Чехословакиин промышленна выставкэ нээгдэбэ. Тэндэ машина бүтээлгын заводуудай продукци харуулагдана. Чехословакиин машина бүтээгшэд хэдэ хэдэн лекци уншаха, хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэхэ байна. Выставкэ дээрэ научно-техническэ шэнэ фильмнүүд харуулагдаха юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: **Москва.** Кремлиин театрын байшан. Энэ мүнөө болохо байһан уласхоорондын кинофестивальда асаргадһан фильмнүүд харуулагдажа байна. **ТАСС-эй фотохроника.**

VII ФЕСТИВАЛИИН ДЕЛЕГАДУУДЫЕ МОСКВАГАЙ ЗАЛУУШУУЛ АМАРШАЛНА

Совет залуушуулай уряалаар, залуушуулай, студентнүүдэй бүхэдэлхэйн VII фестивалиин делегадууд августын 7-до Москвада ерээ. Тэдэниие Москвагай залуушуул тон хани халуунаар угтаһан байна.

Ниислэлэй Киевскэ вокзал дээрэ Москвагай хэдэн зуун залуушуул сугларaa. Поездһоо фестивалиин делегадуудай—эдир залуу хүбүүд, басагадай гаража ерэхэдэ, тэдэндэ сэсэгүүд барюулагдаа. Гар гараа барилсаан болоо. Амаршалгын үгэнүүд хэлэгдээ.

Айлшад, угтагшад трибунын дэргэдэ сугларжа, митинг болоо. Энэ митингдэ совет залуушуулай айлшад—34 ороной эдир залуу хүбүүд, басагад хабаадалсаа.

Комсомолой Москва городой комитедэй секретарь П. Шабанов айлшадые амаршалһан байна.

Демократическа залуушуулай гимные оркестр наадаа.

Фестивалиин делегадууд—совет залуушуулай айлшад Советскэ Союз соогуур аяншалха юм.

(ТАСС)

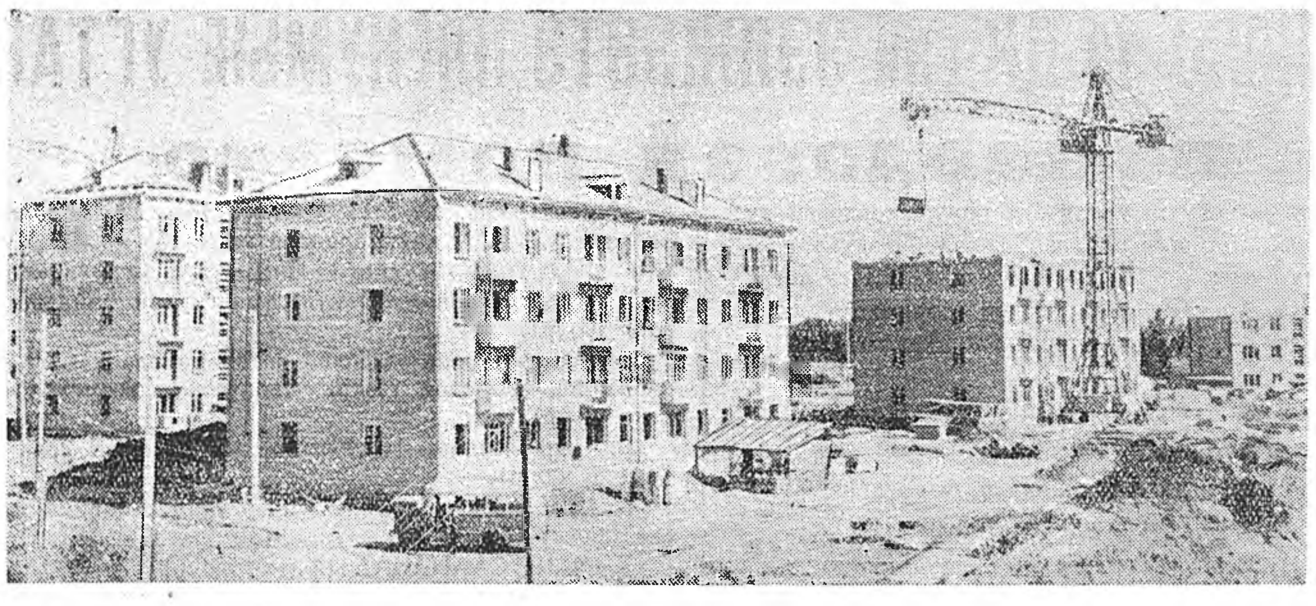

Новосибирск. Городой Советскэ районд 1.200 гектар талмай дээрэ СССР-эй Наукануудай академиин Сибирскэ отделениин городок бодхоогдохо юм.

Мүнөө байрын олон гэрнүүд баригданхай. 10.000 дүрбэлжэн метр талмайтай геологиин болон геофизикын институдай байшангай барилга дүүргэгдэхэеэ байна. Гидродинамикын институдай корпус ашаглалгада үгтэхэнь.

15 научно-шэнжэлэлгын институдуудай, университедэй байшангууд, мүн байрын хэдэн олон гэрнүүд, культурно-ажаһуудалай эмхи зургаанууд ойрын жэлнүүдтэ баригдаха юм. **Зураг дээрэ:** эрдэмтэдэй байха байрын гэрнүүдэй барилга. **ТАСС-эй фотохроника.**

Партийна эхин организацинуудта

Тарая хуряалгада партком иигэжэ бэлдэнэ

Мүнөө жэл манай колхозой орооһо тараанай ургаса һайн. Тиимэһээ партийна комитедэй, колхозой правлениин урда тарая хуряалгаяа саг болзор соонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэхэ харюусалгатай зорилго табигдаад байна. Энэ талаар колхозой партийна комитет бэлэдхэлэй болон эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа эхилһээр үнинэй.

Нэн түрүүн тарая хуряалга үнгэргэхэ тухай асуудал комплексно бригадануудай партийна суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, ажалшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ тухай хэмжээ-ябуулганууд хараалагдаа һэн.

Мүн коммунистнууд тарая хуряалгын гол шухала ажал дээгүүр хубаарилан табигдажа, тусхай даабаринуудые абаһан байна. Жэшээлхэдэ, парткомой гэшүүн Михей Разуваев, коммунист Яков Белых, бригадын партийна эхин организациин секретарь Карп Утенков тус тустаа тусхай даабари абанхай.

Партийна суглаануудай һүүлээр комбайнернуудай зүблөөн болоо. Тэрэ зүблөөн дээрэ комбайнер бүхэн социалистическэ уялга абаа һэн. Жэшээнь, комбайнер Мартемьян Афанасьев, Корней Афанасьев, Иван Петров гэгшэд «Сталинец-6» комбайнаар 15 үдэрэй туршада 350 гектарһаа бага бэшэ тарая шанар һайнтайгаар хадаха уялга абаа.

Манай колхоз мүнөө жэл 3306 гектар орооһото культура хуряажа абаха түсэбтэй. Колхозой механизаторнууд бүхы орооһото культурые 15 үдэрэй туршада хуряажа дүүргэхэ, тэрэнэй 85 процентыень амяарлан хуряаха гэжэ шиидээ. Партийна комитет комбайнернуудай социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые 5 хоногто согсолон гаргажа, түрүү һуури эзэлһэн агрегадта дамжуулгын улаан тугхан мүнгэн шантайгаар барюулха юм.

Мүн комбайнын агрегат бүхэндэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхын тула дүй дүршэлтэй болоһон агитаторнууд Федор Авдеев, Тимофей Куприянов, Сергей Лазарев, Семен Разуваев болон бусад томилогдонхой. Һаяхан агитаторнуудай семинар үнгэргэгдэжэ, тарая хуряалгын үедэ ажалшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри, социалистическэ мүрысөө тодорхойгоор, удха түгэлдэрөөр ябуулха тухай асуудал зүбшэн хэлсэгдээ.

Тарая хуряалга дээрэ ажаллаха хүнүүдые культурно-гэгээрэлэй талаар гүйсэд хангаха хэрэгтэ колхозой партком мүн лэ анхаралаа хандуулна. Мүнөө колхозой полевой станууд бүгэдэ заһагдажа, хүнэй байхаар бэлэн болгогдобо. Уран һайханаар бэшэгдэһэн лозунг, плакадуудаар шэмэглэгдээ. Тэндэ радиоприёмник, шэнэ газетэ, журналнууд, стол дээрэ наадаха элдэб нааданууд бэлдэгдэжэ байна. Кино харуулагдаха юм.

Манай колхозникууд КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленум тухай мэдээсэлые баяр баясхалантайгаар хүлеэн абажа, тарая хуряалгые саг болзортонь, эрхим шанартайгаар үнгэргэхөөр шиидэнхэй.

Е. Утенков,
Бичурын аймагай «Рассвет» колхозой парткомой секретарь.

Улаан тугаа алданагүй

Манай колхознигууд адууһа малдаа үбһэ тэжээл шадаал һаа ехээр бэлэдхэхын тула унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй, эршэмтэй шангаар ажаллажа байна. Колхозой партийна организациин агитаторнууд үбһэшэдэй дунда ойлгууламжын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Үбһэ тэжээл бэлэдхэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Энэ мүрысөөнэй дүн арбан хоног бүри гаргагдажа, нэгэдэхи һуури эзэлһэн бригадынхидта колхозой правлени болон парторганизациин дамжуулгын Улаан туг 200 түхэриг шантайгаар үгтэнэ. Хоёрдохи һуури эзэлһэн бригадада 100 түхэриг шан үгтэдэг юм. Колхозой МТФ-с даагша Пурбо Цыренжаповай хүтэлбэрилдэг үбһэшэдэй бригада мүрысөөндэ хоёр удаа түрүү һуури эзэлжэ, дамжуулгын туг нэгэдэхи шантайгаар абаа. Энэ бригадынхид улаан тугаа алдахагүйн тула улам эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Нүхэр Цыренжапов өөрөө эрхим агитаторнуудай нэгэн юм. Тиимэһээ дүлэтэ халуун үгөөрөө бригадынгаа гэшүүдые габьята ажалда зоригжуулна. Тэрэшэлэн ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулдаг агитаторнууд Дарма Шоёнов, Данзанима Цыренов гэгшэдые тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

Арбан хоног бүри бюллетень гаргагдажа, тэрээн дээрэ мүрысөөнэй дүн харуулагдадаг, түрүүшүүл магтуулдаг, гээгдээшэд шүүмжэлэгдэдэг байна.

Б. Гончиков,
Яруунын «Победа» колхозой парторганизациин секретарь.

РЕДАКЦИДА ЕРЭҺЭН БЭШЭГҮҮДҺЭЭ

Газетэ, журнал захигшадтаа хүрэнэгүй

Һүүлэй жэлнүүдтэ колхознигуудай ажабайдал улам һайжаржа, культурна эрилтэнь дээшэлээ. Мүнөө хүдөө тосхонуудта газетэ, журнал уншадаггүй, дотоодын ба гадаадын элдэб байдалаар һонирходоггүй хүнүүд хомор. Тиимэһээ хүн бүхэн газетэ, журнал захижа уншана. Тиигэбэшье ажалшадай захиһан газетэ, журналнуудай саг соогоо хүргэгдэдэггүй ушарнууд олон үзэгдэдэг байна. Энэ талаар Хэжэнгын аймагай хэлхеэ холбооной конторын (начальнигынь нүхэр Мякотин) хүдэлмэрилэгшэдэй ажалда ехэ дутагдалнууд бии. Жэшээлхэдэ, манай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хоёрдохи комплексно бригадын гэшүүд захилаа саг соогоо хүсэд абадаггүй байна. Энэ оной июлиин 1—2—3-най «Бурят Үнэн» газетын 36 хэһэг номернууд абтаха ёһотой аад, юрэдөө 6 номер асарагдаа. Иимэ ушарнууд ходо үзэгдэнэ. Гадна хүнэй бэшэгүүд ондоо адресаар эльгээгдэдэг. Эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхаха саг тулаа тэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, мүнөө үедэ колхозой олонхи гэшүүд холынгоо сабшалан дээрэ ажаллажа байхадаа радио шагнаха, кино харахашье аргагүй болоод байна.

Д. Улзуев,
колхозой гэшүүн.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ" БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

„Урдынгаа алдууе дабтаһаар"

Иимэ гаршагтайгаар манай газетын июлиин 20-ной номерто толилогдоһон бэшэг соо, Зэдын аймагай «Коммунизм» колхоздо үбһэ хуряалга ба силос даралгын хангалтагүйгөөр ябажа байһан тухай хэлэгдэһэн юм.

Шалгажа үзэхэдэ энэ баримтын зүб байһаниинь тодороо. Мүнөө үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие түргэдхэхэ талаар хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэбэ. Августын нэгэнэй байдалаар 2000 тонно силос, 2100 центнер үбһэн бэлэдхэгдээ. Үбһэ хуряалга дээрэ 9 машина, 200 гаран хүнүүд, 18 морин,9 тракторна косилка, 60 гар хажууршад ажаллажа байна. Мүн үбһэшэдэй ажалай түлбэри гуримшуулагдаа. Энээн тухай Зэдын аймсоведэй түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Ильков манай редакцида мэдээсэбэ.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Республикын барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд болон барилгашадые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Барилгашадай һайндэрөөр дашарамдуулан барилга хэхэ түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэһэнэйнь түлөө республикын барилгашадые, барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

1. **Акинфеев** Сергей Ивановичые — 154-дэхи барилгын трестын 3-дахи УНР-эй модошо дархан.
2. **Вархатов** Юрий Иннокентьевичые — «Сибирьэлектромонтаж» трестын Улан-Удын хабсаралгын управлениин участогай мастер.
3. **Буянов** Иван Степановичые — Тимлюгэй барилга-хабсаралгын управлениин модошо дархашуулай бригадын бригадир.
4. **Дмитриев** Виктор Ивановичые — «64-дэхи сантехмонтаж» трестын хоёрдохи тусхай управлениин слесарьнуудай бригадын бригадир.
5. **Иванов** Иннокентий Дмитриевичые — Бурядай Совнархозой 1-дэхи барилга-хабсаралгын трестын барилгын материалнуудай комбинадай модошо дархан.
6. **Игумнов** Альберт Моисеевичые — Галуута-Нуурай барилга-хабсаралгын управлениин хүдэлмэришэнэй бригадын бригадир.
7. **Кабацкая** Инна Ермолаевнае — Дээдэ-Березовкын хирпиисын заводой хирпиисэ галдагша.
8. **Колесов** Алексей Георгиевичые — Байгалай барилга-хабсаралгын управлениин гоёолтын хүдэлмэри эрхилдэг бригадын бригадир.
9. **Котляр** Матвей Иосифовичые — Онохойн барилга-хабсаралгын управлениин начальник.
10. **Котова** Екатерина Петровнае — заводой капитальна барилгын управлениин шэрдэгшэ.
11. **Кравчук** Иван Петровичые — Ленинэй орденто Улан-Удын паровозовагонно заводой капитальна барилгын таһагай ахалагша прораб.
12. **Лейтис** Юргис Криштоное — «Бурстрой» трестын 4-дэхи барилгын управлениин паркет табигша.
13. **Логинова** Евдокия Николаевнае — Улан-Удын хирпиисын заводой хирпиисэ галдагша.
14. **Матвеев** Михаил Абросимовичые — 154-дэхи трестын автотранспортна конторын жолоодогшо.
15. **Овчинников** Николай Васильевичые — Галуута-Нуурай барилга-хабсаралгын управлениин металлоконструкциие хабсаргадаг бригадын бригадир.
16. **Павлов** Иван Агафоновичые — Онохойн барилга-хабсаралгын управлениин бетонщик.
17. **Перелыгин** Ксенофонтий Никифоровичые — Онохойн барилга-хабсаралгын управлениин модошо дархан.
18. **Рожников** Иван Андреевичые — 834-дэхи поездын барилга-хабсаралгын электро-гагнууршан.
19. **Соколов** Анатолий Алексеевичые — Улан-Удын барилга-хабсаралгын управлениин электро-гагнуурша.
20. **Федоричев** Семен Семеновичые — «Бурстрой» трестын 3-дахи барилгын управлениин уран дархан.
21. **Хромов** Андрей Ивановичые — 154-дэхи барилгын трестын 1-дэхи управлениин шулуушадай бригадын бригадир.
22. **Цыцарев** Петр Ивановичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай 3-дахи барилгын участогай модошо дархан.
23. **Чистозвонов** Николай Ефимовичые — 834-дэхи поездын барилга-хабсаралгын шулуушадай бригадын бригадир.
24. **Шепилов** Геннадий Никифоровичые — Бурядай Совнархозой 1-дэхи барилга-хабсаралгын трестын оньһожоруулгын базадахи экскаваторай машинист.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо
В. СУЕТИН.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь
Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй байшан. 1959 оной августын 8.

Колхоздо семинар болобо

Кударын аймагай Куйбышевай нэрэмжэтэ колхоздо ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар эмхидхэгдэнхэй.

Эндэхи агитаторнуудай хүдэлмэритэй танилсангаа аймагай бусад колхозуудай агитаторнууд эндэ һаяхан суглараһан байна. Агитаторнуудай аймагай семинарта хабаадагшад олон лекци шагнаа, энэ колхозой ажал хүдэлмэритэй танилсаа.

МҮНӨӨДЭР БАРИЛГАШАДАЙ ҺАЙНДЭР

...1959—1965 онуудай туршада городуудта, хүдэлмэришэнэй тосхонуудта, совхоз, РТС болон леспромхозуудай тосхонуудта хамта дээрээ 650—660 миллион дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүдые гү, али 15 миллион шахуу гэр байрануудые бариха гэжэ хараалагдана

Хүдөө нютагуудта колхознигуудай, мүн хүдөөгэй интеллигенциин хүсөөр 7 миллион шахуу байрын гэр баригдаха. Городуудта, хүдэлмэришэнэй тосхонуудта 7 жэлэй эсэс багаар гэр байрын фонд 1,6 дахин олошорхо байна.

Гэрнүүд олооро бодоно

Заиграйн аймагай Заиграево тосхон жэлһээ жэлдэ үргэдэжэ, ехэ боложо байна. Байгша ондо шэнэ гэрнүүдые барилгада 100 мянган түхэриг һомологдобо. Энээнһээ гадна гэрнүүдэй капитальна заһабарилгада баһа эды тухай мүнгэн зөөри табигданхай.

Энэ жэлэй түрүүшын хахадта дүрбэн байратай, хоёр байратай нэгэ-нэгэ шэнэ гэрнүүд баригдаба. Тиихэдэ хуушан хоёр гэрнүүд капитальнаар заһабарилагдаа. 1956 онойхидо орходоо энэ жэлэй түрүүшын хахадта барилга 5 дахин дээшэлһэн байна.

Манай коммунальна ажахын таһаг хюрөөдэмэл модо гаргадаг юм. Хюрөөдэмэл модоороо ажалшадта горьтойхон туһаламжа үзүүлнэ. Тиихэдэ олоһон мүнгөөрөө дүрбэн байратай нэгэ шэнэ гэр һаядаа барихамнай. Энээнһээ гадна шлакобетоноор бани баригдаха. Мүнөө баниин һуури табижа эхилээ.

Гэр байра барилга дээрэ ажалладаг уран дархашуул П. Гникалос, Г. Тютрин, П. Тютрин гэгшэд үдэр бүриингөө даалгабариие 120—150 процент хүрэтэр һайн шанартайгаар дүүргэдэг. Мүн баригдаһан шэнэ гэрнүүдтэ пеэшэн табигша Л. Ф. Бычков өөрынгөө ажалда харюусалгатайгаар хандадаг юм.

Г. Виноградова,
Заиграйн коммунальна ажахын таһагай техник-барилгаша.

Эдэбхитэй хүдэлмэришэн

Улан-Удэ городой водопроводой шэнэ барилгын дэргэдэхи добо дээрэ хэдэн хүдэлмэришэд забда сүлөөгүй ажаллажа байба. Барилгашадар ябталагдаһан бетонно плиткэнүүд эндэ тэндэ обойлдон харагдана. Тэдэ хүдэлмэришэдэй дунда ажаллажа байһан дунда зэргын бэетэй, хилэн хара үһэтэй хүн ондоо тээһээ ерэгшэдэй анхаралда даб гэһээр торолдодог юм. Энэ хүн пол хушаха шэнэ дурадхал оруулжа, барилгын үнэ сэнгые нилээд химдаруулхаһаа гадна, ажалай бүтээсые улам дээшэлүүлхэ арга боломжо олгоо. Александр Егорович Убоновой оруулһан дурадхалнуудынь барилгада үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болонхой.

Дүй дүршэлтэй энэ хүдэлмэришэн ганса мэргэжэлээ хараад ябадаггүй, олон мэргэжэл шудалхын түлөө оролдосотойгоор ажаллана. Нүхэр Убонов машина жолоодогшын мэргэжэлтэй байхаһаа гадна, гэр штукатурдаха, пол хушаха, бетон худхаха мэргэжэл шудаланхай.

Гэр байра түргөөр бодхоожо, ажалшадые ойрын жэлнүүдтэ гэр байраар хүсэд хангаха гэһэн парти, правительствын уряае һайшаан дэмжэһэн нүхэр Убонов социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха зуураа, халаанайнгаа даалгабариие 170—180 процент дүүргэдэг болоо. Түрүү хүдэлмэришэнэй хэһэн ажалынь саг үргэлжэ һайн шанартайда тоологдодог юм.

Нүхэр Убонов мэргэжэл шадабаряа улам дээшэлүүлхые оролдоно.

К. Халтанов.

Шэнэ тосхонууд бии болоно

Улан-Удын модоной заводой дирекци, партийна организаци хүдэлмэришэдтөө гэр байра барижа үгэхэ асуудалда анхаралаа ехээр хандуулна. Тус заводой коллектив модоор үдхэн, сэбэр агаартай Нарһата гэжэ газарта хүдэлмэришэдэйнгөө байха гэр байра барижа байнхай.

Баригдажа байһан шэнэ гэрнүүдынь бултадаа нэгэ түхэлтэй—8 байратай аад, хоёр дабхар гоё һайханууд.

Гэрнүүдэй барилгада Сергей Степанович Крывовой хүтэлбэрилдэг модошо дархашуулай бригада ажаллана. Нүхэр Крывов модошо дарханаар 20 гаран жэл соо ажаллажа ябана.

Парти, правительствомнай ажалшадые гэр байраар 10—12 жэлэй туршада гүйсэд хангаха зорилго үнгэрэгшэ жэлдэ табиһан байгаа. Бригадын гэшүүд энэ уряада харюу болгон заводой хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоо һэн.

— Бидэнэрэй уялга—партиингаа харюусалгата даабариие болзор соонь дүүргэхэ хэрэг болоно, — гэжэ нүхэр Крывов хөөрэнэ.

Бригадын гэшүүд һаруул зохид гэрнүүдээ түргэн саг соо барижа дүүргэхын зорилгоор эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажаллажа, үдэр бүриингөө даалгабариие 150 процент дүүргэнэ.

Тус бригада ФЗО һургуулиин һурагшадтай сугтаа үнгэрэгшэ жэлдэ найман байратай 5 шэнэ гэр барижа, ашаглалгада үгөө һэн. Байгша оной түрүүшын хахадта дархашуул 8 байратай хоёр гэр бариһан байна. Мүнөө эдэнэр гурбадахи шэнэ гэрээ хушажа эхилэнхэй.

Дүй дүршэлтэй Сергей Степанович Крывов бригадынгаа гэшүүдые хододоо һургаал, заабари үгэжэ, жэшээ һаруулжа ябадаг, даруу зантай хүн юм. С. Давыдов, С. Климентьев, В. Ведерников, Г. Кондаков, Г. Гороховский гэгшэд тус бригадада ажаллажа эхилһэнһээ хойшо нилээд дүй дүршэлтэй болоо.

С. Балдуев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. С. Крывовой хүтэлбэрилдэг бригада барилга дээрэ.
Н. Дамбаевай фото.

Мэргэжэл олонтой болонхойбди

Манай бригада 1958 ондо эмхидхэгдэһэн юм. Түрүүшээр ганса шулуушадородог һэн. Мүнөө хүдэлмэрилэгшэдэймнай тоо олошороогүй аад, бригадамнай комплексно болонхой. Бригадымнай гэшүүд 3—4 мэргэжэлтэй болоо. Би өөрөө 7 мэргэжэлтэйб. Түрүүшээр нэгэ мэргэжэлтэй байхадаа, ондоо мэргэжэлэй ажалые шадахагүй байгаа һэмди. Жэшээнь, Алексей Васильевич Кудрявцев модошо дархан, шулуушан, арматурщик, бетонщик болон бусад мэргэжэлтэй болонхой. Хүдэлмэришэдэй мэргэжэл олонтой болохоһоонь хойшо ажалаймнай бүтээсэ дээшэлээ, салин хүлһэншье ехэ болоо.

Бригадымнай гэшүүд эбтэй, эетэйгээр ажаллажа, халаан, һарын гаа даабариие үлүүлэн дүүргэхын хойноһоо оролдоно. Нэгэнэйнгээ нэгэ шалтагаанаар ажалдаа гарангүй байхадань, нүгөөдэнь хүдэлмэриень бүтээдэг болонхой.

Республика доторнай коммунистическэ ажалай бригадын, ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байна. Манай бригадынхид энэ мүрысөөндэ хабаадалсаха гэжэ шиидэбэ. Бидэнэр мүнөө үдэр бүриингөө даалгабариие 150 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэбди.

Саашадаа бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, хэжэ байһан хүдэлмэреэ богони болзорто, һайн шанартайгаар дүүргэхын түлөө оролдохо байнабди.

М. Катаев,
«Бурстрой» трестын хоёрдохи барилгын участогай бригадын Хүндэлэй тэмдэгэй орденто бригадир.

Өөртөө өөһэдынгөө хүсөөр

Жэлһээ жэлдэ манай заводто байрын олон шэнэ гэрнүүд ашаглалгада оруулагдана.

Үнгэрэгшэ жэлдэ 9 гаран мянган дүрбэлжэн метр байрын талмай ашаглалгада оруулагдаа. Барилганууднай ажахын аргаар, өөрынгөө хүсөөр ябуулагдана. Горьковско областиинхидай үүсхэлые дэмжэн, манай заводой коллектив гэр байра барилгада өөһэдөө, өөһэдынгөө хүсөөр хабаадалсаха зорилго урдаа табиһан байна. Заводой цех бүхэнэй хүдэлмэришэд өөһэдынгөө хүсөөр гэр байра баридаг болоо. Тиихэдээ байра ехээр хэрэглэдэг хүдэлмэришэндэ эгээ түрүүн гэр баригдадаг. Тэрэ хүн барилгаяа хүтэлбэрилдэг, модо, шулуугаа бэлэдхэдэг юм. Гэр баригшадта туһалалсахын тула цехһээ хүдэлмэришэд эльгээгдэдэг.

Гэр байрын барилгада гүрэн ехэ мүнгэ һомолно. Тэрээнһээ гадна заводой гаргадаг продукциин өөрын үные доошолуулһанай ашаар барилгын хэрэглэлдэ 4 миллион шахуу түхэриг үгтэбэ.

Мүнөө заводтомнай дүтэ шэнэ шэнэ тосхонууд бии боложо байна. Культурын байшанай саана, 68-дахи һургуулиин дэргэдэ шэнэ тосхон бии болобо.

Заводой коллектив 10 гаран мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэр байра байгша ондо ашаглалгада оруулха ёһотой юм.

С. Лукьяница,
Улан-Удын ПВЗ-гэй ОКС-ын начальник.

Too баримтанууд

✦ Республикымнай капитальна барилгада 1959—1965 онуудта мүнгэн зөөри 1952—1958 онойхиһоо 2,5 дахин ехээр һомологдохо.

✦ 1959—1965 онуудта республика соомнай 2 миллион дүрбэлжэн метр байрын талмай ашаглалгада орохо гэхэ гү, али 1952—1958 онойхиһоо 2,1 дахин ехэ байха.

✦ Жэл ерэхэ бүри колхозуудай болон колхознигуудай хүсөөр баригдаһан гэр байра олошорно. 1952 ондо хүдөөдэ 265 гэр баригдаһан байгаа һаа, 1958 ондо 2129 гэр баригдаба.

✦ Республикадамнай хүдөөдэхи үмсын гэр байрын барилгада 1950 ондо 1 миллион 350 мянган түхэриг һомологдоо һаа ,1959 ондо 9 миллион 300 мянган түхэриг һомологдобо.

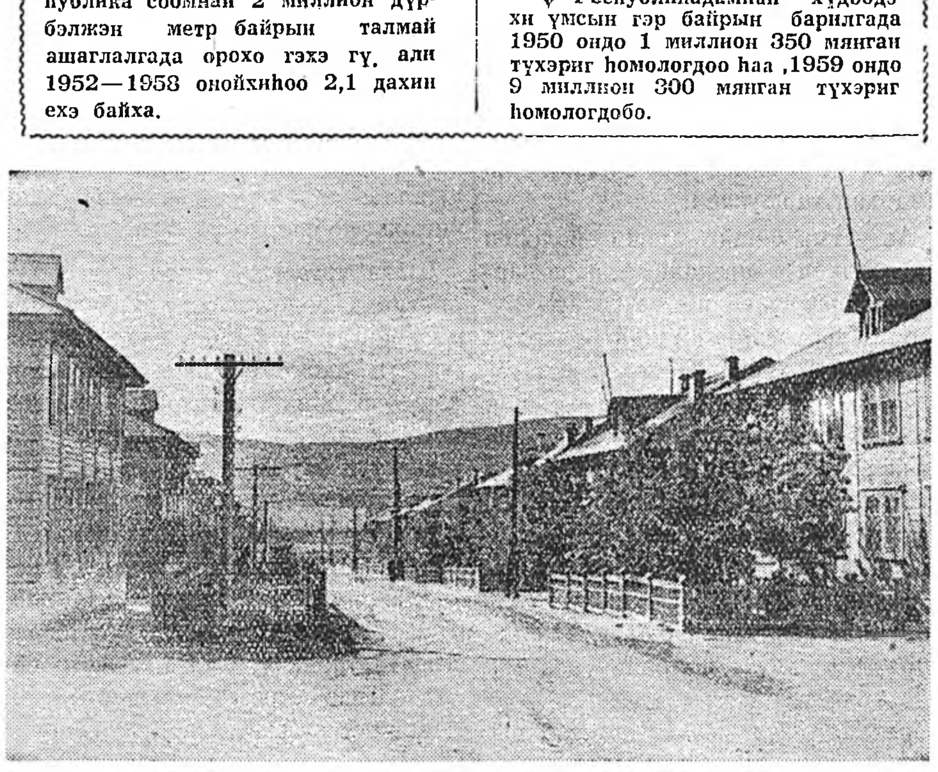

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Гусиноозёрск городой А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ шэнэ үйлсэ.
Ф. Моренецын фото.

Ажалшадай гэр байрын барилгада мүнгэн ехээр һомологдоно

Ажалшадта гэр байра барилгада парти, правительствомнай анхаралаа ехээр хандуулна. Жэл үнгэрэхэ бүри городоймнай ажалшад гэр байрын барилгада ехэ мүнгэн зөөри гүрэнэй зүгһөө абана. Энээнэйнь ашаар городоймнай үйлсэ, гудамжанууд һара бүри нэмэжэ, шэнэ гэрнүүд жэрылдэн, зэрэлгээ татадаг болоо. Жэшээнь, Улан-Удэ городтомнай Горькиин нэрэмжэтэ, Нарһатын, Аршан, Шишковка гэхэ мэтын шэнэ шэнэ тосхонууд бии болоһон байна. Ажалшадай өөһэдтөө гэр байра барилгада байгша ондо үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 30 процентээр ехэ мүнгэн зөөри һомологдоо.

Тальцы гэжэ үзэсхэлэн гоё газарта ажалшадай амарха дача баригдаха байна. Энэ барилгые ажалшад өөһэдынгөө хүсөөр хэжэ эхилээ.

Долоон жэлэй туршада Комушка, Горькиин нэрэмжэтэ тосхонуудта үмсын барилга үргэдхэгдэхөөр хараалагдана. 1960 ондо Ягодная гэһэн шэнэ тосхон байгуулагдахаар хараалагдана. Эндэ 600—700 айлай һууха шэнэ гэрнүүд баригдаха юм.

И. Черепанов,
Улан-Удэ городой гүйсэдкомой барилгын таһагай инженер.

Аймагай газетэнүүд мэдээсэнэ

СОЦИАЛИСТИЧЕСКЭ АЖАЛАЙ ГЕРОЙТОЙ УУЛЗАБА

Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон, Социалистическэ Ажалай Герой Трофим Дементьевич Брылев манай аймагта хэдэн үдэрөөр айлшалаа. Нүхэр Брылев аймагай зарим колхозуудаар ябажа, хонишодтой уулзаһан өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэһэн байна.

«Кударинский колхозник».

ЭРХИМ ТУГАЛШАД

«Эрдэм» колхозой Бахлайтын фермын гүүртэдэ 100 гаран үнеэд тугалланхай. Тугалнуудынь эхэнүүдһээ һалгаагдажа, тусхай тугалшадта даалгагдажа үгтэнхэй. Тугалшадаар Дарима Сампилова, Бадма Цыбандоржиева, Валентина Гунцынова гэгшэд ажаллана. Эдэнэр тугалнуудаа һайнаар харууһалхын, шэгнүүрыень дээшэлүүлхын түлөө сэхэхэн оролдолго гаргана. Дарима Сампилова энээнэй урда тээ хорёод жэлдэ һаалишаар ажаллажа, нилээд ехэ дүй дүршэлтэй болоһон байна. Тэрэнэй харууһалжа байһан 41 тугал түсэ шадалаар һайнууд.

«Кижингинский колхозник».

КОЛХОЗНИГУУДТА КОНЦЕРТ ХАРУУЛНА

Тэжээл бэлэдхэл дээрэ ажаллажа байһан колхознигуудта концерт харуулжа байхын тула Хонхолойн Культурын байшан тусхай агитбригада эмхидхэбэ. Һаяын энэ бригада «Искра» колхозой табадахи комплексно бригада ошожо, сайлалгын забһарта колхознигуудта һонирхолтой концерт харуулаа.

Мухаршэбэр.

«Вперед».

446 ЦЕНТНЕР МЯХА ГҮРЭНДЭ ТУШААБА

«Знамя» колхозой малшад тэжээл бэлэдхэлгынгээ хажуугаар гүрэндэ мяха тушааха талаар шармай оролдоно. Эдэ үдэрнүүдтэ мяханай комбинадай Нарһатын отделенидэ 446 центнер мяха тушаажа, гурбадахи кварталайнгаа түсэбые 114 центнерээр үлүүлбэ.

Ярууна.

«Сталинец».

НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИ

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү хонишон Должид Сундаевна Дармаева энэ жэлдэ һайн амжалта туйлаа. Харууһалжа байдаг бүтэ хонин һүрэгһөө 1684 килограмм ноохо хайшалжа абаха даабаритай байһан аад, 1894 килограмм хайшалжа, түсэбһөө гадуур 165 килограмм үлүү ноохо абаба. Даабаряа дүүргэжэ, түсэбһөө үлүү ноохо хайшалһанайнь түлөө колхозой правлени 25 кг. ноохо нэмэлтэ түлбэри болгон Дармаевада үгэбэ.

Колхозой түрүү хонишон Долгид Цыренова түсэбһөө гадуур ноохо хайшалжа абаһанайнгаа түлөө 24 кг. ноохо нэмэлтэ түлбэри абаа.

Хори.

«Красная заря».

АНГАЙ ФЕРМЫН БАРИЛГА

Кичерэ горхоной баруун эрьедэ «Вторая пятилетка» колхоз ангай ферма барижа байна. Мүнөө хүдэлмэришэдэй байха 2 байратай гэр, ангуудта тэжээл бэлэдхэхэ кухни, ледник баригдажа дүүрэхэнь ойртоо. Хамта дээрээ тус барилгада 47 мянган түхэриг гаргашалагдахаар хараалагдана.

Хойто Байгал.

«Красный Байкалец».

ОЛЬТОРОГУУДААР ЯБАЖА КИНО ХАРУУЛНА

Киномеханик Иван Бичигов нүүдэл кино абажа, ольторогууд дээгүүр байрлаһан XVIII партсъездын, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай малшадта, Ленинэй, Ждановай, Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай үбһэшэдтэ һонирхолтой кино харуулба.

Байкало-Кудара.

«Байкальский колхозник».

МҮНӨӨДЭР—ФИЗКУЛЬТУРНИГАЙ ҮДЭР

Залуу үетэн эршэ хүсэеэ харуулна

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой залуу хүдэлмэришэд сүлөөтэй сагтаа волейбол наададаг юм.

Л. Хайдуровай фото.

Ехэ мүрысөөнүүдтэ илахын түлөө

Ургажа ябаа залуу үетэнэй согтой солбоноор, түбэг бэрхэшээлнүүдые зоримгойгоор дабан гарахаар, элүүр энхэ, эрдэм номтой байхаар хүмүүжүүлхын тула парти, правительствомнай туйлай ехэ анхарал хандуулна.

Манай республикын залуушуул элдэб зүйлэй спорт, тэрэ тоодо буудалгын спорт эрхилжэ, зоно хоорондын, Россин Федерациин, мүн уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсадаг болоо.

1956 ондо РСФСР-эй арадуудай нэгэдэхи спартакиадын болоһонһоо хойшо республикадахи буудалгын спортдо хүнүүд нилээд олоор хабаададаг болоһон, мэргэжэл шадабаринь нилээд дээшэлһэн байна. Бурядай АССР-эй команда тэрэ жэлһээ хойшо ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаададаг болоһон юм. Республикымнай мэргэн буудагшадай команда 1957 ондо РСФСР дотор түрүү һуури эзэлхын түлөө ДОСААФ-эй мүрысөөндэ 5-дахи һуури эзэлжэ, түрүүшынхеэ ехэ амжалта туйлаһан байгаа.

Энэ жэлэй февраль һарада Чита городто болоһон зонын мүрысөөндэ республикымнай мэргэн буудагшадай команда хоёрдохи һуури эзэлжэ, РСФСР-эй арадуудай 2-дохи спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаха эрхэ олоо һэн. Спортын мастернууд И. Данилов, В. Варфоломеев, И. Орликов гэгшэд СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдтэ хабаадалсана.

Республикадахи мэргэн буудагшадай мэргэжэл шадабарие улам дээшэлүүлхын тула буудалгын спортивна клубай, ДОСААФ-эй республикын комитедэй, мүн спортивна бүлгэмүүдэй ажалые эрид һайжаруулха шухала.

Физкультурнигуудай һайндэрые бага бэшэ амжалта туйлажа угтаһан манай мэргэн буудагшад мэргэжэл шадабаряа улам дээшэлүүлхэ зэргэтэй.

П. Николаев,
спортын мастер.

Спортдо залуушуулнай олоороо хабаадаг лэ

«Локомотив» гэжэ спортивна бүлгэмдэ хабаададаг Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой залуу хүдэлмэришэд спортивна мэргэжэл шадабаряа жэл ерэхэ бүри дээшэлүүлнэ.

Манай спортсменүүд үнгэрэгшэ үбэлэй, энэ зунай мүрысөөнүүдтэ олоороо хабаадалсаһан байна. Үбэл үнгэргэгдэһэн спартакиадада конькишад, санашад, шатаршад—хамта 500 шахуу хүн хабаадалсаһан байгаа. Энэ зун хоёр дахин үнгэргэгдэһэн спартакиадада 700 гаран хүн хабаадалсаба.

Спортивна бүлгэмдэмнай футболистнуудай, хүнгэн атледүүдэй, штанг үргэгшэдэй, велосипедээр ябагшадай, мүн бусадшье секци хүдэлдэг юм. 170 хүнһөө бүридэһэн футболистнуудай секцидэ паровозо-вагонно заводой 11 цехын командануд хабаадалсана. Залуу хүдэлмэришэд, алба хаагшад элдэб зүйлэй спортдо хабаадалсахынгаа хажуугаар туристска аяншалгада ябалсана.

Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхын түлөө саг үргэлжэ оролдожо байдаг манай спортсменүүд республика дотороо болоһон мүрысөөнүүдтэ хабаадахаһаа гадна зонын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсадаг болонхой. Паровозо-вагонно заводой эрхим конькишад үнгэрэгшэ үбэл Вологда город ошожо, ВЦСПС-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсаад, 16-дахи һуури эзэлээ.

Заводой хүдэлмэришэд болон алба хаагшадые физкультура, спортдо олоор хабаадуулха тушаа бага бэшэ ажал хэгдэнэ. Энэ жэлдэ 250 хүн ГТО-гэй значогтой болохын түлөө спортивна мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ, 100 гаран хүн спортивна разрядаа дээшэлүүлхын түлөө тэмсэнэ. Манай бүлгэмэй физкультурнигууд сооһоо 3 хүн мастерай нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Энэ жэлдэ профсоюзуудай областной Соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө, тэрэшэлэн СССР-эй түмэр замшадай физкультурнигуудай хоорондо болохо мүрысөөндэ хабаадалсахын зорилгоор манай спортсменүүд эдэбхитэйгээр бэлэдхэнэ.

Спортивна мэргэжэлээ саашадаа улам дээшэлүүлхын тула манай физкультурнигууд бүхы хэмжээ абаха хүсэлэнтэй.

Л. Бобров,
ПВЗ-гэй «Локомотив» гэжэ һайн дуранай бүлгэмэй түрүүлэгшэ.

Мэргэжэлээ улам дээш элүүлхэбди

Февраль һарын нарата нэгэ үдэр минии ухаанда бүхөөр хадуугдаһан юм. Тэрэ үдэр Эрхүү городой стадион дээрэ конькишадай ехэ мүрысөөн боложо, республикынгаа нэрэ хүндын түлөө тэмсээ бэлэйбди.

1958 ондо болоһон тэрэ мүрысөөндэ манай республикын конькишад Сибириин, Алас Дурнадахи спортсменүүдтэй тулалдажа, 5-дахи һуури эзэлһэн байгаа. Эгээл тэрэ үдэр спортын мастерай нэрэ зэргэдэ түрүүшынхеэ хүртөө һэм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо спортивна мэргэжэл шадабаряа саг үргэлжэ дээшэлүүлхые оролдоноб.

Ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаададаг манай республикын конькишад ерэхэ үбэлэйнгөө спортивна сезониие бэлэдхэл һайнтай угтахын тула мүнөөнһөө эдэбхитэйгээр бэлэдхэнэ. Республикын суглуулагдамал командын бүхы гэшүүд предприяти, эмхи зургаануудта ажаллаһанайнгаа һүүлээр стадион, талмайнуудта гаража, элдэб зүйлэй спорт эрхилэн бэе махабадаа һайжаруулна.

Һайн конькишад байхын тула олон зүйлэй спорт эрхилхэ гээшэ утаа шухала. Энэ ёһо гуримые хараадаа абажа, бидэнэр гүйхэ, харайхаһаа гадна велосипедээр, онгосоор, конькигаар ябажа, үбэлэй мүрысөөнүүдтэ бэеэ зэһэнэбди.

Республикадахи конькишадай мэргэжэл шадабарие дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зарим тэды һаад ушардаг байна. Нэгэдэхеэр, эхэнэрэй шанар һайнтай коньки үгы шахуу, конькида бүхэлэгдэхэ гутал олохонь бэрхэтэй байдаг. Хүдөөгэй конькишадай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ асуудалда тусгаар анхарал хандуулмаар.

Энэ жэлэй физкультурнигуудай һайндэрые ажалдаашье, спортдоошье һайн амжалта туйлан угтажа байһан манай республикын залуушуул мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхын тула улам эдэбхитэйгээр тэмсэхэ байна.

Тамара Шевчук,
спортын мастер.

Искусствын, уран зохёолой ДЕКАДАДА БЭЛЭДХЭЛ

Городой театр, творческо союзуудаар

Манай республикын эмхи зургаанууд—театрнууд, уран зохёолшод, уран зураашад болон композиторнуудай Союзууд мүнөө намар Москвада болохоёо байгаа литература болон искусствын декадада эршэмтэйгээр бэлдэжэ байна. 1940 ондо үнгэргэгдэһэн түрүүшынгээ декадада орходоо бүри һайн бэлэдхэлтэй.

— Уран зохёолшод, артистнууд, уран зураашад нилээд олошоронхой, театрнуудаймнай репертуар баяжанхай, хэблэгдэһэн олон номтой, мэдээжэ болоһон уран зурагай зохёолнуудтайгаар манай культурын хүдэлмэришэд ниислэл хото мордохонь. 1940 ондо манай театрнуудай уран зурагайнь гоёолтын ехэнхиие Москвагай уран зураашад хэһэн байгаа һаа, мүнөө театрнуудайнгаа хамаг зүжэгүүдэй гоёолтые өөһэдымнай зураашад хэхэнь. Уран зураашадаймнай тоо мүнөө 3 дахин олон болонхой хаям.

— Республикымнай уран зурагай Москвадахи выставкэдэ жаргалта һайхан мүнөө үеые харуулһан олон зурагууд табигдаха юм. Уран зураашаднай хүдөө гаража, ажалай түрүүшүүл тухай зурагуудые, тэдэнэй портредүүдые зуража байнхай. Уран зураашад Баженов Москалев хоёр Сэлэнгын аймагта, бэлигтэ уран зураашад А. Сахаровская Хэжэнгын аймагта, мүн бусадшье аймагуудта уран зураашаднай хүдэлжэ байнхай,—гэжэ уран зураашадай Союзай правлениин түрүүлэгшэ Г. Е. Павлов хөөрэнэ.

Хуушанаймнай уран зураашад А. Окладников «Байкальские будни», А. Тимин «Хани нүхэсэлэй эхиндэ», М. Шестакова «Санашад», Е. Неволина «Ород эхэнэрнүүд», Р. Мэрдыгеев «Баян тала», «Гаряан ажалай 1-дэхи бригада», Г. Павлов ажалай түрүүшүүлэй портредүүд гэхэ мэтые зуража байна. Уран зураашадаймнай бүлэдэ һүүлэй жэлнүүдтэ олохон зураашад Москва, Ленинград, Киев городуудай дээдэ һургуулинуудые дүүргэжэ ерээ.

Ленинэй орденто оперо болон балетэй театр (директорынь Г. Ц. Бельгаев, главна режиссерынь Сталинска шангай лауреат Г. Цыдынжапов) декадада бэлдэжэ мүн лэ сүлөөгүй байна. Композитор Д. Аюшеевэй зохёоһон «Анда нүхэд», Бородинай «Игорь тайжа» гэһэн оперонууд, Батуев Майзель хоёрой бэшэһэн «Инаг дуранай түлөө», Ямпилов Книппер хоёрой зохёоһон «Ангара дүүхэй» гэһэн балетүүд декадада харуулагдахаар бэлдэгдээд, мүнөө городой ажалшадта харуулагдажа, харагшадай зүгһөө үндэр сэгнэлтэдэ хүртэнхэй. Тэрээнһээ гадна энэ театр декадын түгэсхэлэй концертдэ ехэ программа бэлдэжэ байнхай. Мүнөө энэ театрын бүлэг артистнууд Чита городто болон областиин хүдөө нютагуудаар концерт харуулаад ерээ.

Энэ гастролиинь ехэ урагшатай байһаниинь юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, театрын коллектив декадада бэлдэлгын үедэ нилээд ехэ ажал хээ гээшэ.

Ород драмын театр баһал хабашадал соогоо декададаа бэлдэжэ байнхай. Ород драмын театр И. Кичаковой «Шуурган дундуур», А. Островскиин «Василиса Мелентьева» гэжэ пьесэнүүдые бэлдэнхэй. Эдэ пьесэнүүдтэ театрын бүхы коллектив хабаадалсана. Ород драмын театрын артистнуудай дундаһаа Бурядай арадай артистнууд В. Гусев, П. Гофман, габьяата артистнууд Б. Красиков, Р. Бенская, К. Никулина, Н. Железнова, искусствын габьяата ажал-ябуулагшад Г. А. Иофин, Н. А. Быстров гэгшэд урган гараа. Мүн мүнөө үеын байдал харуулһан шэнэ пьесэ декада болотор бэлдэхэ түсэбтэйбди гэжэ театрын директор нүхэр Иофин мэдүүлнэ. Энэ коллективэй табиһан зүжэгүүдые ажалшад ехэл һонирхон хаража, үндэр сэгнэлтэ үгэдэг юм.

30 шахуу жэл соо бүхы Бурят орон соогоо, хүршэ областьнуудтаа уран бэлигээ харуулжа суурхаһан Бурят драмын театрын коллектив мүнөө үедэ бүришье харюусалга ехэтэйгээр хүдэлжэ байна. Энэ коллектив ниислэл хотодо өөһэдынгөө драматургнуудай пьесэнүүдые харуулжа, Бурядай драматургиин хүгжэжэ байһые, бурят артистнуудай ургалтые харуулха юм. Ц. Шагжинай «Будамшуу» гэжэ комеди, Б. Пурбуевай «Сасуутан», Д. Батожабайн «Барометр шуурга харуулна», Грибоедовэй «Ухаанһаа болоһон уйдхар», мүн хитад арадай драматург Цао Юй гэгшын «Тайфун» гэһэн зүжэгүүдые Москвада харуулхаар хараалланхай.

Энээнһээшье урда ажалшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн «Будамшуу» гэжэ хүгжэм зугаата зүжэгүүдые мүнөө бэлигтэ залуу режиссер Ц. Цыренжапов Ц. Шагжин хоёр бэлдээ. Театрын коллективэй дундаһаа гушаад жэлэй туршада өөһэдынгөө эсэшэ сусашагүй ажалаар арад зондоо мэдээжэ болоһон артистнууд урган гараа. Тэдэнэй дунда анхан театр байгуулалсагшад РСФСР-эй арадай артистнууд Ч. Генинов, Н. Гендунова, РСФСР-эй габьяата артистнууд В. Халматов, А. Ильин, М. Степанова, Бурят АССР-эй арадай артистнууд И. Миронов, Б. Вампилов, Ю. Шангина, габьяата артистнууд Ж. Иванов, Д. Дондуков, С. Халтагарова, Б. Ринчино, Ц. Дамдинов болон бусад театр харагшадта мэдээжэ болонхой. Мүн Ленинградта А. Островскиин нэрэмжэтэ театральна институт дүүргэжэ ерэһэн бүлэг залуу артистнууд эдэбхитэйгээр ажаллажа эхилэнхэй.

Ч. Дарибазарон.

ФИЗКУЛЬТУРНИГУУДАЙ ҺАЙНДЭР

Коммунизм байгуулжа байһан манай ороной залуу үетэн заншал болоһон физкультурнигуудай һайндэрые баяр баясхалантайгаар тэмдэглэжэ байна. Залуушуул ажалдаа, спортдоо шэнэ амжалта туйлажа, һайндэрөө угтаба.

Жэл ерэхэ бүри физкультурнигуудай зэргэдэ залуушуул олоорой хабаадалсажа, шадабари мэргэжэлээ дээшэлүүлнэ. Энэ жэлэй эхеэр партиин XXI съезд боложо, ажалшадай бэе махабадые һайжаруулха асуудалда ехэ анхарал хандуулһан юм. Коммунизмые үргэн далайсатайгаар байгуулагшадай съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущев үгэ хэлэхэ зуураа, нигэжэ мэдүүлээ һэн: «...гүрэнэй органуудай хүтэлжэ байһан зарим хэрэгүүд байн байтараа нийтын организацинуудай мэдэлдэ шэлжүүлэн үгтэхэ юм гэжэ мүнөө саг болоод байна». Парти, правительствын хараа бодолые дүүргэлтэ болгон спортивна бүлгэмүүд болон организацинуудай союз болохо нийтын организаци арад зоной бэе махабадые һайжаруулха тушаа харюусалгатай хэрэгые бэе дээрээ абажа абаба.

Республикын экономико, культурын хүгжэхэтэй хамта физкультура, спорт мүн лэ түргөөр хүгжэнэ. Мүнөө үедэ Бурядай АССР-эй предприятинуудай, колхоз, совхозуудай, эмхи зургаануд болон дээдэ һургуулинуудай 50 мянга шахуу физкультурнигууд долоон зуугаад физкультурын коллективүүдтэ нэгэдэнэ. Үргэн нийтэ ажалшадай спортдо хабаадахын тула таатай зохид орга боломжо байгуулагдаа. Ганса лишан Улан-Удэ городто 4 стадион, спортивна хэдэн зал, уһанай спорт эрхилхэ, саныя станци бии юм. Уһанда тамаралгын бассейн баригдажа дүүрүүтэй болоо.

Республикын аймагуудта юрэнхы түхэлэй 13 стадион, 100 шахуу спортивна талмай, дунда һургуулинуудай дэргэдэ спортивна хэдэн зал баригдаһан байна. Байкало-Кударын аймагай хүдөө ажахын артельнүүдэй гэшүүд, Байгалай леспромхозой модошод өөһэдынгөө хүсөөр энэ жэлдэ һайн стадионуудые барьяа.

Бурядай АССР-эй спортсменүүдэй мэргэжэл шадабаринь жэл ерэхэ бүри дээшэлнэ. 1959 оной июлиин 1-нэй байдалаар манай республикада СССР-эй спортын 16 мастер, нэгэдэхи разрядай 205 спортсмен, хоёрдохи разрядай 800 шахуу хүн тоологдоно. Манай республикын спортивна бүлгэмүүдтэ хүмүүжэжэ гараһан олон тоото мастернууд бии. Тэдэнэрэй тоодо СССР-эй спортын габьяата мастер, боксоор Олимпийска чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Владимир Сафронов, буудалгаар спортын мастер, СССР-эй суглуулагдамал командада оролсожо, Хельсинкидэ болоһон Олимпийска XV нааданда хабаадалсаһан Петр Николаев, спортын мастер, Москвагай, мүн 1958 ондо болоһон студентнүүдэй Бүхэсоюзна спартакиадын чемпион боксер Велингтон Баранников гэгшэд оролсоно. Спортын мастер Михаил Дворкин, спортын мастернууд Бадма Жигмитов, Василий Варфоломеев, Ольга Давыдова, Гапас Шарипов, Любовь Игумнова, Мария Алексеева, Лиза Гармаева, мүн бусад РСФСР-эй, СССР-эй суглуулагдамал командануудта оролсожо, ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаададаг болонхой.

Республикын аймагуудай залуушуул физкультура, спортдо мүн лэ олоороо хабаададаг боложо байна. Хүнгэн атлетикээр, футболоор, волейболоор, баскетболоор, мүн бусадшье спортоор хүдөөгэй залуушуул жэл бүри республикын мүрысөөндэ хабаадалсана. Дискэ шэдэлгээр эршэ хүсэеэ харуулһан Альгис Балтушникас Бурядай АССР-эй хүдөөгэй спортсменүүдэй дундаһаа шалгаран гаража, Советскэ Союзай бэрхэ спортсменүүдэй тоодо оронхой. Республикын спортсменүүд РСФСР-эй арадуудай хоёрдохи спартакиадада хабаадалсахын зорилгоор 14 зүйлэй спортоор зоно хоорондын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаа. Боксоор, велосипедээр, буудалгаар болоһон мүрысөөнүүдтэ манай республикын суглуулагдамал командануд Алас Дурнадахи физкультурнигуудай зонын мүрысөөндэ түрүү һууринуудые эзэлжэ гараа. 1958 ондо РСФСР-эй түрүү шатаршадай түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэ олоһон олон шатаршад Сибирь, Алас Дурнада бэрхэ шатаршадай тоодо ородог юм. Манай конькишад зоно соогоо хоёрдохи һуури эзэлжэ, Россин Федерациин түгэсхэлэй мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаа. Бурядай спортсменүүд РСФСР-эй арадуудай спартакиадын түгэсхэлэй хэдэ хэдэн мүрысөөнүүдтэ, тэрэ тоодо буудалгаар, уһанда тамаралгаар, һэлюурдэлгээр болоһон мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаһан байна. Тиигэжэ манай республикын 80 гаран спортсмен РСФСР-эй арадуудай спартакиадын түгэсхэлэй мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаа.

Национальна спорт мүн лэ түргөөр хүгжэнэ. Бүхэ барилдаагаар, һур харбалгаар республикадамнай 100 гаран бэрхэ спортсменүүд тоологдоно. Һонирхолтой спортивна хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлдэг физкультурын коллективүүд улам олошоржо байна. «Локомотив», «Динамо» гэжэ һайн дуранай спортивна бүлгэмүүд, Байкало-Кударын, Сэлэнгын, Хэжэнгын аймагуудтахи физкультурын коллективүүд ажалаа нилээд һайжаруулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай студентка Октябрь Намсараева һур харбажа байна. Л. Хайдуровай фото.

Манай спортсменүүд уласхоорондын ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадалсадаг боложо байна. Республикымнай спортсменүүд хүршэ Монголой Арадай Республикын спортсменүүдтэй саг үргэлжэ хани ёһоор мүрысэдэг болоо. Бурядай шатаршад Монголой Арадай Республика ошохоор бэлэдхэнэ. Манай республикын 10 бэрхэ боксёрнууд октябрь һарада Улан-Батор ошохонь.

Физкультура, спортоор шэнэ шэнэ мэргэжэлтэд жэл ерэхэ бүри олошорно. Мүнөө үедэ республикадамнай дээдэ, дунда эрдэмтэд, 130 гаран тусхай мэргэжэлтэд ажаллана. Антон Атарханов, Владимир Клименко, Александр Игумнов, Петр Николаев болон бусад физкультурын мэргэжэлтэд олон хүнүүдые спортын хэрэгтэ һурган гаргаа. Спортоор нийтын инструкторнууд болон судьянууд мүн лэ олошороо. Республикымнай олон мянган ажалшад гимнастика хэхынгээ хажуугаар туристска аяншалгада хабаададаг, агнуурида ябадаг юм.

Республикада физкультура, спортын зарим тэды хүгжэхэтэй хамта ажалдамнай үшөөл бага бэшэ дутагдалнууд бии байна.

Республикын физкультурын организацинууд физкультурна хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнуудаа профсоюзна, комсомолой организацинуудтай хамта усадхажа, бүри ехэ амжалта туйлахань дамжаггүй.

М. КАЛАГАНСКИЙ,
Бурядай АССР-эй спортивна бүлгэмүүд болон организацинуудай Союзай түрүүлэгшэ.

Нүүдэл циркын бусахын урда тээ

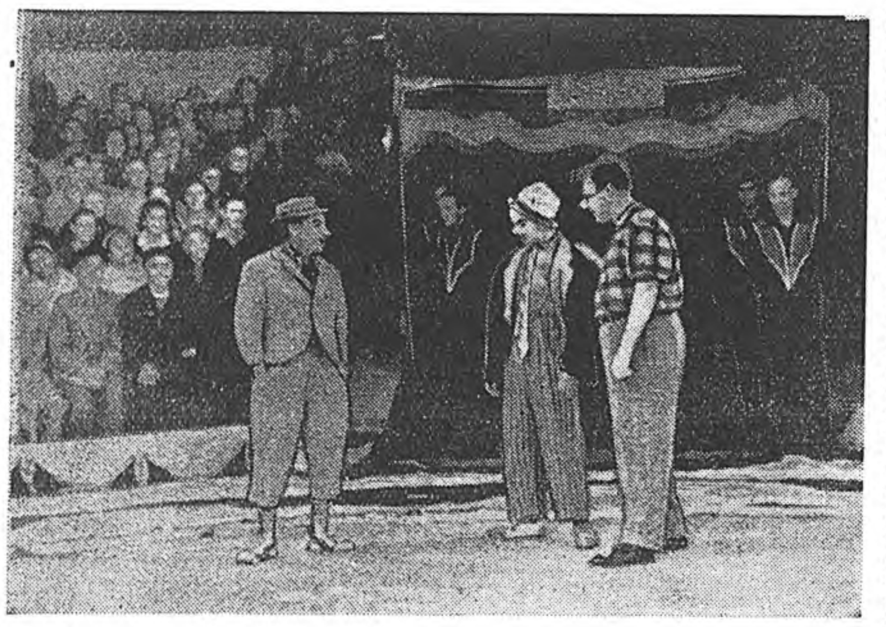

Москваһаа ерэһэн нүүдэл цирк Улан-Удэ город ерэһээр 40-шөөд хонобо. Энэ үе соо городой, мүн республикын 60-аад мянган ажалшад циркын артистнуудай табиһан һонирхолтой номернуудые хараа.

Циркын артистнууд бусахынгаа урда тээ августын 3-һаа 10 хүрэтэр шэнэ программаар элдэб һонирхолтой номернуудые харуулжа байна.

...Үдэ голые хүндэлэн гараһан хүүргын хойто захада байралһан нүүдэл цирк шадар эдэ үдэрнүүдтэ үглөөнһөө үдэшэ болотор хүн зон олоороо сугларна. Цирк харахаяа ерэгшэдэй олон дээрэһээ билетүүд хэдэн үдэрөөр урид наймаалагдана. Городой ажалшад циркын артистнуудай табиһан элдэб шог зугаа, хэдэ хэдэн һонирхолтой номернуудые хаража, сэдьхэлээ ханангяар бусадаг байна.

Үдэшэлэн циркын байшан соо шэнэ программаар элдэб һонирхолтой номернуудай табигдажа эхилхэдэ хүн зон абяа шэмээгүй боложо, артистнуудай наадалгые анхаралтайгаар адаглан харана.

Артист Рубцов олон тоото сахаригуудые агаарта шадамар бэрхээр хиидхүүлэн, зал соо байгшадые ехээр һонирхуулна. Хитад арадай артист Пан То-си гэгшын уян нугархайгаар наадахыень, хүнэй нюдэ сабшаха зуура һонин номернуудые гүйсэдхэхыень хаража, сугларагшад альга ташан угтана. Һүүлээрнь артист Юрий Кацуба циркын оройдо гаража, һамгантаяа туйлай хүшэр номернуудые харуулан, али зэргээр мэргэжэһэнээ, хүсэ шадалтай байһанаа мэдүүлнэ. Тэдэ хоёрой ехэ үндэртэ орёо бэрхэ номернуудые хэжэ байхыень хараһан хүнүүд «али нэгэниинь газарта унашагша аа гү?» гэжэ ехээр һанаагаа зобоно.

Василий Смирновой һургаһан табгай сагаан мориной элдэб хатар наадахыень хаража, мүн лэ һонирхомоор. Хүрин зүһэтэй үндэр жороо энэ морин ирагуу һайхан хүгжэмэй аялга доро хүнүүдтэл адли хэдэ хэдэн хатар танцануудые шадамар бэрхээр гүйсэдхэнэ.

—Нарата Армениин артистнууд Григорян, Миносян гэгшэд оюун бэлигээ харуулхань,—гэжэ артист Кацубын соносхон сасуу зал соогуур альга ташалган зэдэлнэ. Тэдэнэр дээрэ үндэртэ татагдаһан нарин проволоко дээгүүр нэгэ нэгээрээ, хоёр хоёроороо дамжана, нэгэ мөөрэтэй велосипед дээрэ хоюулан һундалдаад аргамжа дээгүүр дамжан гарана. Аргамжын гол дунда тодхогдоһон шобхо үндэр гэшхүүр өөдэ гаража, тэдэ хоёрой орёо нарин номернуудые харуулхадань хүнүүд нэрьемэ альга ташалгаар угтана.

Артист Синицкиин һургаһан сагаан баабгайнуудые хаража, хүнүүд мүн лэ ехээр һонирхоно. Иимэ баабгайнуудые айлган һүрдүүлдэг орон соохи гансахан артист Синицкиин талмайн гол дунда гаража, ташуурай шанга абяа гарган сасуунь, сагаан зүһэтэй олон баабгайнууд түмэр хашаан соо хойно хойноһоо һубарилдан ерээд, багахан стулнууд дээрэ гаража, һууряа эзэлнэ. Артист Синицкиин дохёогоор сагаан баабгайнууд янза бүриин номернуудые һонирхолтойгоор харуулна. Сагаан баабгайнуудые айн һүрдүүлэгшэ Синицкиин түүхэй мяха аманцаа зуужа, сагаан баабгайнуудай нэгыень дуудана. Тэрэ баабгай хэбтэжэ байһан эзэ нэйнгээ аманһаа мяха абажа эдеэд, дуратай дуратайгөөр зайлана.

Москваһаа Улан-Удэ ерэһэн нүүдэл циркын артистнууд үглөөдэр августын 10-да һүүлшынхеэ наада табихань.

Б. Цыремпилов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: циркын клоунууд харуулагдана.

Л. Хайдуровай фото.

Ниитын зөөри алмагшад

«Ниитын зөөри алмаһанай ашаар комсомолойнгоо нөөсэдэ мүнгэ зөөри суглуулая!» гэһэн уряатайгаар Бичурын аймагай комсомолшууд болон залуушуул үнгэрэгшэ жэлдэ республикын бүхы комсомолшууд, залуушуулда хандаһан юм. Энэ уряаень республикын колхоз, совхозуудай комсомолой организацинууд хаа хаанагүй һайшаан дэмжэһэн байгаа.

Иволгын аймагай комсомолшууд, залуушуул ниитын зөөри алмаһанайнгаа ашаар 465 мянган түхэриг комсомолойнгоо нөөсэдэ суглуулаа. Бичурын аймагай комсомолшууд болон залуушуул 273 мянган түхэриг, Түнхэнэй аймагайхид 91 мянган түхэриг алмажа, комсомолойнгоо нөөсэдэ оруулһан байна. Комсомолой нөөсэдэ мүнгэ зөөри суглуулха тушаа дэлгэрһэн мүрысөөндэ Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны», «Путь Ленина» колхозуудай комсомолшууд болон залуушуул шалгараа. Эдэ организацинуудай комсомолшууд болон залуушуул сүлөөтэй саттаа воскресенигүүдые эмхидхэжэ, барилга бариха, машина, техникэ заһабарилха зуураа барилгын модо, машинын тоһо гэхэ мэтые алмажа, тус бүридөө 17 мянга гаран түхэригэй мүнгэ зөөри арьбалжа, комсомолойнгоо нөөсэдэ хэбэ.

Республикын колхоз, совхозуудай комсомолшууд болон залуушуулай дунда дэлгэрһэн энэ мүрысөөе ВЛКСМ-эй обком, республикын хүдөө ажахын министерство һайшаан дэмжээд, мүрысөөндэ шалгарагшадта хүндэлэлэй грамотануудые һаяхан барюулаа.

Ю. Византийский.

ШАТАР

Россин Федерациин «Б» классай шатаршадай дунда үнгэргэгдэжэ байһан харадатгүйшүүлэй мүрысөөн Улан-Удэ городто үргэлжэлһөөр. Гурбадахи турай эхилхэдэ Читын, Амурай областиин командануud уулзажа тэнсээ. Яхадай, Бурядай АССР-эй, Хабаровска хизаарай командануд Новосибирскэ областиин, Примориин, Алтайн хизаарай шатаршадта шүүгдэбэ.

Гурбадахи турай һүүлээр Новосибирскэ областиин команда 13, Читын областиин—11,5, Примориин хизаарай шатаршад 10 очкотой болоод байна. Бурядай АССР-эй шатаршад эгээн һүүлдэ ябана.

К. Сыденов,
мүрысөөнэй судья.

Футболоор городой түрүү һуури эзэлхын түлөө

Городой футболистнуудай хоорондо боложо байһан мүрысөөндэ хамта 6 команда хабаадалсана. Мүрысөөнэй түрүүшын үдэр мяхаконсервын комбинадайхид «Динамо» бүлгэмэй футболистнуудтай «Динамо» стадион дээрэ хүсэеэ үзэлсөө. Дурсагдаһан командынхид 2:2 гэһэн тоотойгоор тэнсэбэ.

Г. Рютин.

Хилын саанаһаа

Үнэн зүб замаар, ажабайдалай замаар дабшаха

ХИРОСИМА, августын 7. (**ТАСС-эй корр.**). Атомна, водородно зэбсэг хорихын түлөө, буу зэбсэг хуряахын түлөө уласхоорондын табадахи конференци хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

Атомна, вородорно зэбсэг хорихын түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөе саашадань дэбжээхэ асуудалнуудые дэлхэйн 27 ороной түлөөлэгшэд хэдэн үдэрэй турша соо хани ёһоной оршон байдалда зүбшэн хэлсээ.

Эб найрамдалай, ядерна зэбсэг хорихын түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөндэ хабаадагшадта хандаһан Хиросимска уряае, һанамжа дурадхалнуудые конференциин делегадууд мүнөөдэр ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Хоёр зам бидэнэй үмэнэ бии гэжэ Хиросимска уряа дотор заагдана. Нэгэ талаһаа, һандарал хохидол тохёолдуулха, буу зэбсэг бүри олон болгохо, бүри олон оронуудта ядерна зэбсэг дэлгэрүүлхэ зам бидэнэй үмэнэ байна. Энээнһээ уламжалан һандарал хохидолто атомна дайн боложо магад байна. Нүгөө талаһаа, үнэн зүб зам, ажабайдалай зам бидэнэй үмэнэ байна. Энэ замаар дабшаха гээшэ оронуудай хоорондохи арсалдаануудые уласхоорондын хэлсээнүүдые хэжэ шиидхэхэ, ядерна зэбсэг бүтээлгын хойноһоо хиналта тогтоохо, дайнай аюулые усадхаха, дэлхэйн оронуудай буу зэбсэгүүдые хороохо, атомай хүсые болон бусад арга боломжонуудые, үлэсхэлэн, үгытэй байдал усадхахын тулада хэрэглэхэ ябадал хараална.

Дэлхэйн дайнай һүжэрхэ аюулые усадхаха талаар алхамуудые хэхыень дэлхэйн бүхы арадуудые, тэдэнэй правительствонуудые конференцидэ хабаадагшад уряална.

Ядерна зэбсэгые юрын ёһоор үгы болгохо, али тэрэниие хиналта доро табихын тула уласхоорондын хэлсээ баталха шухала. Тиигээд байбал ядерна дайнай гэнтын ушараар гү, али зорюута һүжэрөөгдэхэ аюул зайсуулагдаха байна.

Дайнай аюулые зайсуулхаар уласхоорондын бусад хэлсээнүүдые баталхые Хиросимска уряа дотор мүн лэ дурадхагдана.

Агууехэ гүрэнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй уулзажа, дэлхэйн асуудалнуудые сэхэ руунь зүбшэхыень бидэнэр уряалнабди гэжэ конференцидэ хабаадагшад онсолон тэмдэглээ.

Даб дээрэ болоһон сессиин зохёоһон элидхэлэй проектын ёһоор уласхоорондын конференцидэ хабаадагшад эб найрамдалай түлөө, ядерна зэбсэг хорихын түлөө бүхэдэлхэйн хүдэлөөндэ зорюулан һанамжа дурадхалнуудые зохёогоо.

Һанамжа дурадхалнууд соо иигэжэ заагдана. Мүнөөнэй эрхэ байдалда ядерна дайн хоригдохо, хуули бусын гэжэ тоологдохо ёһотой. Оронуудай ядерна зэбсэгтэй болохо, ядерна зэбсэг туршалга хэхэ, тэдэниие бусадай газар дээрэ абаашаха гэхэ мэтын асуудалнууд тус тус ороной дотоодын асуудал гэжэ саашадаа тоологдохо зэргэгүй гэжэ этигэжэ байһанаа конференци элирхэйлэн мэдүүлнэ. Юуб гэхэдэ, эдэ асуудалнууд бүхы хүн түрэлтэнэй хуби заяанда хамаатай байна бшуу. Эб найрамдал аршалан хамгаалха, бэхижүүлхэ, атомна дайнай аюул зайсуулха зорилгоор сэрэгэй бүхы бүлэглэлнүүдые усадхаха, дэлхэйн бүмбэрсэгэй элдэб орон нютагуудта атомна зэбсэггүй зононуудые байгуулха, Баруун Германиие болон Япониие ядерна зэбсэгээр хангахыень хорихо шухала гэжэ һанамжа дурадхалнууд соо заагдана.

Уласхоорондын шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын тулада дээдэ тушаалтадай зүблөө зарлаха эрилтэ хэхыень ядерна зэбсэгтэ эсэргүүсэн эб найрамдалай түлөө бүхы тэмсэлшэдтэ конференци һанамжалан дурадхаад, дээрэ дурсагдаһан эрилтые дэмжэхын тулада нэгэдэмэл ябуулгын кампаниие 1959 оной сентябрьһаа ноябрь хүрэтэр үнгэргэхыень бүхы оронуудай эб найрамдалай тала баригшадые уряална.

Ороноо дахяад зэбсэгжүүлхэгүй, ядерна зэбсэгээр хангаха ябадал гаргуулхагүйень япон арадые уряалһан тусхай хандалга, мүн бусад хэдэн документнүүдые конференцидэ хабаадагшад баталан абаа.

Г. Скобелев.

Африкын бэеэ даанхай оронуудай конференци

ҠАЙР, августын 6. (ТАСС). Либериин Республикын ниислэл Монровидо Африкын бэеэ даанхай оронуудай конференци гурбадахи үдэрөө хүдэлмэрилжэ байна. Колониализмда, үндэһэ яһанай илгаа гаргалгада эсэргүүсэн, ядерна туршалгын аюулһаа зайсахын түлөө тэмсэлэй асуудалнуудые Африкын бэеэ даанхай 9 ороной түлөөлэгшэд зүбшэн хэлсэнэ.

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын, Суданай, Тунисай, Эфиопиин делегацинуудые толгойлогшонор конференциин августын 5-най пленарна заседани дээрэ үгэ хэлээ. Африкын оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, Африкын арадуудай хуулита эрхые колони эзэлэгшэ оронуудай хизаарладагые, үндэһэ яһанай илгаагай гаргадагые шоо шобто харан буруушаагаа.

Конференциин тусхай хоёр комитет үсэгэлдэр хүдэлмэреэ эхилжэ, Алжиртахи, Баруун-Урда Африкадахи байдалые, Африкын арадуудай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй асуудалнуудые зүбшэн хэлсэбэ.

Хитадтахи социалисти[...] байгуулалтада хүн зо[...] туһаламжа

ПЕКИН, августын 7. (ТАС[...] тадай хүн зон өөһэдынгөө нө[...] нүүдые мүнгэ нөөсэлэлгын [...] нуудта бүри олоороо хада[...] боложо байна. Шэньси, Ш[...] Ляонин, Хэйлунцзян, Ганьсу, [...] хай провинцинуудай, Пекин [...] Шанхай городуудай ажал[...] нөөсэлэлгэ энэ жэлэй түр[...] хахадта 122 миллион юаняар [...] һэн байна.

Банкнуудта нөөсэлгэнүүдые [...] ехээр хэхын түлөө орон дото[...] гэрһэн патриотическа хү[...] «Манай эхэ ороной социалисти[...] байгуулалтада туһалая» гэһэн [...] тайгаар дэлгэрнэ. Шэньси п[...] циин 800 мянган ажалшад [...] бүридөө 4 юань нөөсэлэлгын [...] да оруулдаг байна. Мүнгэ нө[...] шэдэй тоо олошоржол байда[...]

Нөөсэлгэнүүдэй хэмжээнэй [...] боложо, мүнгэ нөөсэлэгшэд[...] гой олошоржо байһан уша[...] тадтахи социалистическэ байгу[...] тын ехэ амжалтануудай, ажа[...] дэлмэри хэдэг хүнүүдэй тоогой [...] болоһоной, хүн зоной олзо до[...] дээшэлһэнэй үрэ дүн мүн б[...] гэжэ «Дагун бао» газетэ үсэг[...] бэшэһэн байна.

Совет болон коре[...] арадуудай „хани[...] барисаанай хүүрг[...]

ПХЕНЬЯН, августын 7. (Т[...] Туманган мүрэн дээгүүр га[...] түмэр замай «хани бариса[...] хүүргэ» мүнөөдэр ашаглалга[...] төө. Энэ хүүргэ Советскэ Со[...] болон КНДР-эй хамтын хүсөө[...] вет мэргэжэлтэдэй зохёоһон п[...] тын ёһоор баригдаһан байна.

Энэ ушарта зорюулагдан, [...] болон Корейн барилгашада[...] митинг, дүтэ шадарай хүн зоно[...] баадалгатайгаар болоһон бай[...]

КПСС-эй Приморско крайк[...] нэгэдэхи секретарь В. Е. Черны[...] КНДР-эй Зам харилсаанай ми[...] Ким Хве Ир гэгшэд митинг [...] үгэ хэлэхэдээ, аха дүү орон[...] Советскэ Союз КНДР хоёры[...] мэр замаар холбоһон «хани б[...] саанай хүүргые» амжалтатай[...] барижа дүүргэһэнтэйнь даша[...] дуулан барилгашадые халуу[...] амаршалаа.

Алжиртахи дайн байлд[...]

БАГДАД, августын 7. (ТА[...] Алжирһаа абтаһан мэдээнүүдтэ[...] дэһэлэн, Багдадай радио мүнө[...] иигэжэ дамжуулаа. Кабильска[...] данууд шадар Алжирай Национ[...] но-сүлөөрэлгын армида эсэргүү[...] Франциин сэрэгүүдэй хэһэн [...] ехэ добтолго хүсэд буруу һүр[...]

Алжирай сэрэгүүд байһан [...] раа тон түргэнөөр һэлгэжэ шада[...] тэрэшэлэн үргэн ехэ газар [...] гуудаар сэрэгэй гаранхай ба[...] дээрэһээ Франциин сэрэгү[...] оролдолго урагшагүйдэнэ [...] Франциин командовани өөрөө[...] дэрхэ баатай болоһон байна.

Америкын хэмэл одо[...] табигдаба

ВАШИНГТОН, августын [...] (ТАСС). Гадаадын оронуудай [...] формационно агентствонуудэй [...] дээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр С[...] да «Тор-Эйбл» системын ракет[...] рэглэн 64 килограммһаа з[...] үлүү шэгнүүртэй хэмэл одон [...] бигдаһан байна. Хэмэл одоной [...] шан ябаха замдаа гараһан т[...] мүнөө дээрээ мэдээсэгдэнэгүй.

ВАШИНГТОН, августын [...] (ТАСС). Аэронавтикын болон [...] буулинай огторгойе шэнжэлх[...] лаар национальна управлени [...] жэ мэдээсээ. Дэлхэйе тойрон [...] шаха Америкын хэмэл одон мү[...] дэр табигдаад, дабшаха замдаа [...] раа.

Франциин сэрэгүүд Туни[...] хилэ дээрэ хорото ааш[...] гаргана

ПАРИЖ, августын 7. (ТА[...] Тунисай хилэ дээрэ Франциин с[...] гүүд хорото ааша гаргажал [...] һаар.

Тунисһаа абтаһан мэдээнүү[...] үндэһэ болгон, «Юманите» га[...] иигэжэ мэдээсэнэ. Алжирта ба[...] Франциин сэрэгүүд Тунисай г[...] нэй хилые дахяад дабаа.

Асуанска үндэр хаалта бариха советскэ проект

Нил мүрэн дээрэ Асуанска үндэр хаалтын нэгэдэхи ээлжээнэй барилга хэхэ талаар советскэ проектые һаяшаг ОАР-эй президент Гамаль Абдель Насер баталаа.

Африкадахи энэ угаа томо барилгын проект зохёохын тула хари оронуудай хэдэн фирмэ советскэ гидробарилгашадтай мүрысэбэ. Теэд Нил дээрэ, мүн Африка, Азиин ондоошье гол мүрэнүүд дээрэ угаа олон барилгын проектые энээнэй урда зохёоһон Англиин «Александр Гибб» гэжэ фирмэ, Франциин «Сугреа» гэжэ фирмэ, Баруун Германиин «Хохтиф Дортмунд юнион» гэдэг эли мэдээжэ предприяти уласхоорондын эрдэм техникын энэ ехэшэг мүрысөөндэ хабаадалсаад, диилдэшоо.

Асуанска үндэр хаалта барилгые бэелүүлхэ талаар Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын Дээдэ комитет, мүн тэрэшэлэн уһан дээрэ барилга хэдэг хариин оронуудай элитэ ехэ мэргэжэлтэд К. Тергаци (США), А. Койн (Франци), М. Прусс (ФРГ) болон бусад хүнүүд һанамжаяа хэлэхын тула ОАР-эй правительствын уряалаар ерээд, советскэ проектын булюу һайн байһыень мэдэрээ. Тус проект нилээд амарханаар ухаалагдаһан байшоо. Бусад проектнүүдэй эгээн химда сэнтэйень бэелүүлһэнһээ багсаахада 6 миллион египетскэ фунт энэ проектдэ багаар гаргашалагдаха. Тэрээнһээ гадна, уһанай хаалтын барилгын болзор нэгэ жэлээр хороогдохо болоно.

Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын тусхай тушаалтад болон ниитын бүлэгүүд хадаа уһанай хаалта бариха советскэ проектые советскэ гидротехническэ эрдэмэй илалта мүн гээшэ гэжэ сэгнээд, СССР-эй гидробарилгашадай дүй дүршэлэй угаа ехэ аша туһатай байһыель мэдэрээ.

Электростанцинуудай барилгын министерствын «Гидропроект» гэжэ институдай хүдэлмэрилэгшэд Асуанска үндэр хаалтын нэгэдэхи ээлжээнэй барилга хэхэ проектые зохёогоо. Тус институт орон доторнай үргэнөөр алдаршаһан байна. Энэ институдай эрдэмтэд, инженернүүд дэлхэй дээрэхи эгээн хүсэтэ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Волжско гидроэлектростанциин, Цимлянска, Сталинградска болон бусад ГЭС-үүдэй барилгын проект зохёогоо һэн. Тэрээнһээ гадна, оронойимнай пароходоор ябадаг эгээн ехэ һубагуудай проектые тус институт зохёолсоһон юм.

...Нил хадаа ОАР-эй Египедэй хубиин ори гансахан мүрэн гээшэ. Энэ ороной үрэжэл ехэтэ тэгшэ уужам тала дайдаар 1500 километр газарта тэрэнэй уһаниинь урдадаг. Тиихэдэ энээхэн зуура нэгэшье гол горхон тэрээндэ шудхажа ородоггүй.

Аяар эртэ урдын египет хүнүүд Нил мүрэниие «арюун нангин абамнай», «тэжээгшэмнай» гэжэ байжа нэрлэдэг, бурхан шэнгеэр тахижа шүтэжэ байдаг һэн. Уһа, хилээмэ, үрэ жэмэс, сэсэгээр дүүрэнхэй дүрбэн ваза бариад ябаһан хүнэй дүрсэ эртэ урдын Египедэй уралалгада Африкын энэ түгэлдэр хүсэтэ мүрэниие харуулдаг байгаа.

Мүнөөшье хүрэтэр Нилэй уһан Египедэй таряашанай үнэхөөрөөл тэжээгшэнь байһаар зандаа болобошье, мүн аюулта дайсаниинь гээшэ. Ганданги үедэ Нил татажа, угаа гүйхэн уһатай болодог. Тиихэдэнь 25 мянган километр ута һубагууд бүхыдөө шахуу хаташадаг байна. Наранай хурса шанга элшэ гэрэлдэ ургаса таряалан хосордог. Зунай хахадай үнгэрһэн хойно, намарынь тропическа аадар бороогой адхархa хаба боложо, Сагаан, Хүхэ Нилэй эхин багта мүрэнэй уһаниинь эрьеһээ халижа гараад, заримдаа ехэ аюулта үер болодог. Мүнөө бии байһан гидробарилганууд байгаалиин иимэ аюулые уридшалан зайсуулжа шадахагүй юм. Имагтал уһанай шэнэ хаалта бариһанай, мүн Нилэй урдалгые саг үргэлжэ таарууллһанай ашаар ган гасуур болон үер үгы болгогдохо юм.

Нилэй хажуугаархи газарта хүдөө ажахые хүгжөөхэ бүрин арга нүхэсэлтэй болохын тула ОАР-эй правительство Асуанска үндэр хаалтые хоёр ээлжээндэ бариха тухай тогтоол гаргаа.

Тэрэнэй нэгэдэхи ээлжээн советскэ гидробарилгашадай проектээр баригдахань. Уһанай хаалтые 50 метр үндэрөөр, 600 метр утаар; уһа холодхон абаашаха хоёр километрын нэмэл һубагтайгаар бариха гэжэ тус проект хараална. Уһа холодхон абаашахын тула юрэнхы дээрээ 13 километр гаран ута, үнэ ехэтэй долоон түнзэгы тоннель байгуулхые гадаадын фирмэнүүд дурадхаа. Энэнь советскэ проектдэ орходоо тад ондоо байна.

Нэгэдэхи ээлжээнэй уһанай хаалта дам саашадаа нэмээгдэн баригдажа, 110 метр үндэр болохо. Энэнь 36 дабхар үндэр гэрэй жэшээтэй байха юм. Хаалта 5 мянган метр хүрэтэр ута болгогдожо, бүхы барилгын ниитэ хэмжээн 42 миллион кубометр болохо байна.

Гэбэшье 130 миллиард гаран кубометр хэмжээтэй уһа тогтоохо сөөрэм байгуулха гээшэ эгээн шухала зүйл болоно. Тэрэнэй ашаар, гол түлэб газар уһалха Нилэй уһанай урадхалые саг үргэлжэ таарулжа байха арга олгоно. Хоёрхон жэшээгээр сасуулжа үзөө һаа, энэ барилгын хэмжээн нилээд эли тодорхойгоор харагдаха. Шэнээр баригдажа байгаа уһанай хаалтаһаа хойгуур 6 километрын хараанда Нилые хаадаг Асуанска уһанай хуушан хаалта миил 5 миллиард кубометр уһа тогтоохо сөөрэмтэй юм. Тиихэдэ мүнөө дэлхэй дээрэ эгээн ехэ Куйбышевска зорюута тогтоогдоһон далай 60 миллиард кубометр хүрэтэр уһа багтаадаг байна.

Уһанай хаалтые барижа, тогтооһон сөөрэмэй уһыень хэрэглэхэдэ, Нилэй хажуу талаархи 800 мянган гектар шахуу үрэжэлтэ шэнэ газар элдүүрилхэ аргатай болгохо юм. Тиин, орон доторнь ургаса хуряалга 50 процентээр дээшэлхэ, параходоор тамаралга һайжарха.

Уһанай хаалтые барилга тус орондо экономическа угаа ехэ удхашанартай байна. Жэшээлхэдэ, мүнөө ОАР-эй Нил шадарай хүдөө нютагуудта элдүүрилэгдэдэг газарай гектар бүриин миил арбанай нэгэ хуби нэгэ хүндэ хүртэдэг гээшэ. Энэ бишыхан газарынь уһа шиигээр элбэг байгаал һаа, ургаса үгэжэ шададаг юм. Теэд уһа багатай жэлнүүдтэ уһан хүрэдэггүй.

Жэл соо 10 миллиард киловатт-час электроэнерги гаргаха, 2.080 мянган киловатт хүсэтэй гидроэлектростанци хаалтын дэргэдэ баригдажа, уһалалгын системын олохон станцинуудые зайн галаар бүрин хангаха юм. ОАР-эй Египедэй хубиин залуу промышленность химда сэнтэй зайн галай хүсэ абахадаа хурдан түргэнөөр хүгжэхэнь лабтай.

Асуанска үндэр хаалта хүсэдөөр баригдаад байхадаа орондоо үгэхэ юумэниинь угаа ехэ даа. Миил нэгэ жэшээ харуулае: тогтооһон сөөрэмэй уһа хэрэглэһэнэй ашаар угаа ехэ ашаг олзын абтахада, ОАР-эй национальна доход 45 процентээр ехэ болохо юм. Асуанска хаалта барихын тула 400 миллион түхэриг хэлбэришэгүй урьһаламжые удаан болзороор ОАР-эй правительствода Советскэ Союз 1958 оной эсэстэ үгэһэн байгаа. Өөһэдынгөө экономикые хүгжөөжэ байһан оронуудта һайн сэдьхэлээр туһалха гэһэн хэлбэришэгүй хараа бодолоо Совет гүрэн иимэ хани ёһоной ябуулга хэжэ дахин гэршэлээ.

Советскэ Союз Арабуудай Нэгэдэмэл Республикада ямар нэгэн политическэ гү, али ондоо эрилтэ хэнгүйгөөр экономическа, техническэ туһаламжа үзүүлнэ. Тиин ондоо оронуудай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха гэһэн Америкын «туһаламжаһаа» энэнь тад ондоо байна гэжэ Египедэй «Аль-Ахбар» газетэ тиихэдэ бэшээ һэн.

Мүнөө Асуанска хаалтын барилгын талмай дээрэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри хэгдэнэ. Ашаа шэрэхэ гол харгынууд баригдажа дүүрэхэ болоо, гэр байранууд баригдана.

Асуанска үндэр хаалтын нэгэдэхи ээлжээнэй барилгые энэ оной эсэс багаар эхилхэ гэжэ ОАР-эй правительство хараална.

Б. АФАНАСЬЕВ.
ТАСС-эй шэнжэлэгшэ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции редактора —46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря —27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров —40-49, отдел переводов, корректорская —35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01112. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 5027.